

Aktivitetskatalog

med semesterbeskrivelse

Efteråret 2016

Samfundsvidenskabeligt Fællessemester
Aalborg Universitet

1. september 2016

Forord

I dette *lille grønne aktivitetskatalog* kan du læse om projektarbejde og kurser på Samfundsvidenskabeligt Fællessemester. Du kan se kravene til semestrets to projektrapporter. Du kan se, hvad du skal læse til den enkelte forelæsning i P1, hvor meget tid, studiet forventer, at du bruger på de enkelte aktiviteter samt adskilligt andet.

Semesterbeskrivelsen skal ses i sammenhæng med *semesterplanen*, som angiver tid og sted for de enkelte aktiviteter.

Undervisningen på Fællessemesteret er tilrettelagt på grundlag af

RAMMESTUDIEORDNING for første studieår

på de samfundsvidenskabelige bacheloruddannelser på Aalborg Universitet,

hvori bestemmelser om mål, indhold og prøver er fastlagt.

Vores webside ligger på <http://basis.samf.aau.dk/>

Her kan du finde en digital udgave af dette aktivitetskatalog, semesterbeskrivelse, studieordning, oplysninger om IT på AAU m.v. Der er også link til **Mail** og **Moodle**. Du *skal* bruge din AAU-mailadresse til kommunikation med vejledere og andre på AAU.

Moodle er vores intranet. Din AAU e-mail og tilhørende kode er brugernavn og adgangskode/password til Moodle. Det opdateres løbende med slides til forelæsningerne og andre studierelevante oplysninger. Her finder du også en udvidet og opdateret digital udgave af den lille grønne. Her kan du også se, hvad du skal læse til den enkelte forelæsning i hele semestret, hvor denne udgave kun giver dig startinformationerne. Den udvidede udgave giver dig flere informationer, mens du med denne kan fokusere på det mest basale.

Fællessemestret er delt i 2 storgrupper, der følger hver sin semesterplan. Semesterplanerne ligger på Moodle.

Det er dit eget ansvar løbende at følge med i opdateringerne på Moodle. Det, du har brug for at vide til dit studiums 1. semester, kan du finde der og i dette *lille grønne* hæfte. Rip, Rap og Rup har *Grønspættebogen* til at få svar på en mængde spørgsmål. Det har du ikke, men du har den lille grønne. Pas godt på den, for det er din grønspættebog her på Fællessemesteret. Har du spørgsmål til studiet, så kig først i den lille grønne, og ellers på Moodle, inden du leder efter andre at spørge.

God læse- og studielyst!

På vegne af underviserne

Steen Ørndorf, semesterkoordinator

Indholdsfortegnelse

Forord	1
Fællessemestret	5
Fællessemestrets undervisning.....	5
Oversigt over afleveringer i P2.....	6
Arbejdsindsats – hvad forventer studiet af dig?.....	7
Vejledning.....	7
Retningslinjer for vejledning.....	8
Samarbejdsvanskeligheder internt i projektgruppen.....	9
P1 og P2	9
Projektarbejdet.....	10
Krav til projektrapporter.....	11
Krav til P1 projektrapport.....	12
Krav til procesdelen af P1-rapporten.....	12
P1-projektseminar.....	13
P2 projektrapport.....	14
Krav til P2-rapporten.....	14
Krav til procesdelen af P2-rapporten.....	15
Krav til forside, omfang og aflevering af P2-rapporten.....	15
P2-eksamen.....	16
Eksamenstilmelding	17
Studieskift	17
Har du en funktionsnedsættelse?	17
Decentrale studievejledere	17
Kursusbeskrivelser	18
Det Moderne Danmark	18
Ulighed.....	21
Introduktion til forelæsningsrækken Det Moderne Danmark i P2.....	21
Del 1: Teorier om staten og det politiske system.....	21
Del 2: Max Weber: Om sammenhængen mellem protestantisk etik og den moderne kapitalismes gennembrud.....	22
Del 3: De klassiske økonomer og Marx' kapitalismekritik.....	22
Del 4: Marxistisk teori.....	22
Del 5: Neoklassisk økonomisk teori.....	23
Del 6: Keynes og moderne makroøkonomisk teori.....	23
Del 7: Varieties of Capitalism.....	24
Del 8: Staten, markedet og nye styringsformer.....	24
Del 9: Demokrati og arbejderbevægelse.....	24
Del 10: Velfærdsstatens grundlæggelse og forankring.....	25
Del 11: Den tidlige industrialisering og udvikling af det moderne ledelsesbegreb.....	26
Del 12: Vækst, velfærd og ledelse.....	26
Del 13: Danmark og EU.....	26
Del 14: Krise i 1970erne: Introduktion til neoliberalismen og monetarismen.....	26
Del 15: Jordskredsvalg og nye politiske skillelinjer.....	27

Del 16: Årsager til og konsekvenser af finansielle og økonomiske krise i 2008 ..	27
Del 17: Velfærds- og styringsreformer: Danmarks vej til konkurrencestaten.....	28
Del 18: Indvandringens betydning for Danmark	28
Del 19: Social kapital og sammenhængskraft i det 21. århundrede – på samfunds- niveau	28
Del 20: Motivation og ledelse i den moderne økonomi.....	29
Del 21: Grøn omstilling – Virksomheder, vækst og velfærd.....	29
Spørgetime forud for 5-timers prøve i Det Moderne Danmark	30
Problemorienteret Projektarbejde - Del 1-9	31
Del 1: Introduktion til PBL og P1-projektet og om at problemformulere.....	32
Del 2: Procesanalyse, samarbejdsaftaler og vejledersamarbejde	32
Del 3: Introduktion til P2. Problemformulering og rapportens indhold	33
Del 4: Organisering af gruppearbejdet og fokus.....	33
Del 5: Roller i en gruppe og læringsstile	33
Del 6: Konflikt håndtering og kommunikation.....	33
Del 7: Teori, metode, empiri og design	34
Del 8: Fortsat om metode samt analyse og struktur i projektet	34
Del 9: Projektarbejdets afslutning og præsentation. Projektrapport og mundtlig eksamen	34
Praktisk Statistik - Del 1 – 7	36
Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik.....	36
Del 2: Anvendelse af databaser.....	37
Del 3: Læs og forstå statistikken – én variabel	37
Del 4: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable	37
Del 5: Teoretisk statistik	37
Del 6: Redskaber til test	38
Del 7: Praktisk anvendelse i projektarbejdet	38
Tekstanalyse og kilde håndtering – del 1 – 5	39
Del 1: Introduktion til tekstanalyse.....	39
Del 2: Kilder til ny viden! Hvordan finder I selv, hvad I skal bruge?	40
Del 3: De retlige kilder.....	40
Del 4: Arbejde med forskellige teksttyper.....	40
Del 5: Teksters anvendelse i projektet.....	40

Fællessemestret

Kernen i aktiviteterne på Samfundsvidenskabeligt Fællessemester er det problemorienterede projektarbejde. Det skal forstås således, at alle aktiviteter i form af kurser (forelæsninger samt tilhørende øvelser og øvelsesopgaver) danner den ramme, som din gruppes projektarbejde skal udfylde og omsætte til en skriftlig rapport, der danner udgangspunkt for mundtlige projektprøver.

Din gruppe har tilknyttet en *vejleder*, der hjælper dig og din gruppe med at udfylde rammen og dermed indfri de krav, der stilles til et projektarbejde.

Projektskrivningen foregår inden for en temaramme. Under semesteroverskriften ***Det Moderne Danmark***, skriver din gruppe i **projektperiode 1 (P1)** indenfor temaet *Problemorienteret samfundsforståelse*, og i **projektperiode 2 (P2)** indenfor temaet *Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv*.

Temarammen i P1 indsnævres til et emne, som anses for velegnet at arbejde med, når du som ny studerende skal i gang med dit første projekt. Dette emne er *Ulighed*.

Fællessemestrets undervisning

Undervisningen kan groft set opdeles i den undervisning, der foregår i form af kurser, der er uddybende beskrevet sidst i dette hæfte, og den undervisning din gruppes vejleder og kollegaer varetager i form af vejledning af dig og din gruppe.

Kurserne kan igen opdeles i 2 typer, der på forskellig vis indgår i projektarbejdet:

Et samfundsvidenskabeligt fagkursus, der relaterer sig til semestrets temaer: *Ulighed* i P1 og *Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv* i P2. Dermed kan pensum inddrages og bruges som inspiration til arbejdet med din gruppes projektemne.

Kurset hedder *Det Moderne Danmark*.

I sagens natur hverken kan eller skal alt fra disse forelæsninger inddrages i projektarbejdet, da meningen med projektarbejdet er, at der arbejdes i dybden med udgangspunkt i et afgrænset emne.

Kurset udgør grundlaget for en individuel skriftlig eksamen i januar måned.

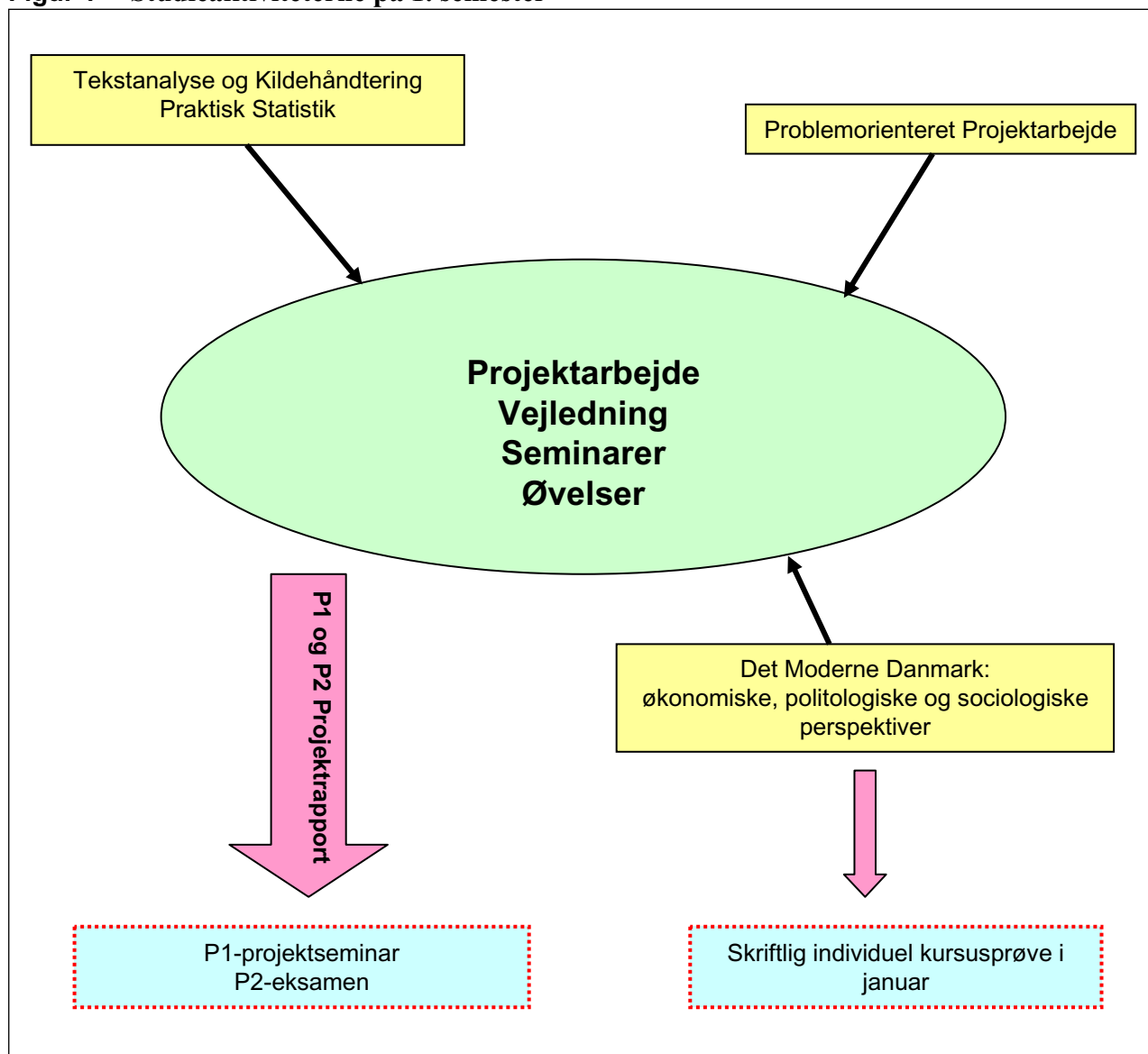
En række PBL-redskabsfag, der understøtter projektarbejdet:

Kurset i *Problemorienteret Projektarbejde* skal inddrages i din gruppes projektarbejde, så din gruppe kan indfri de krav, der stilles til problemorienteret projektarbejde og til udvikling af kompetencer i at indgå i en gruppe. Det drejer sig både om krav til projektrapportens problemstilling, dens metode, dens analyse, dens konklusion og om krav til procesafsnit.

Kurserne i *Praktisk Statistik og Tekstanalyse og Kildehåndtering* giver redskaber til projektskrivning. Disse redskaber skal inddrages i projektarbejdet i det omfang, det er hensigtsmæssigt. Disse kursusaktiviteter evalueres løbende i form af din gruppes arbejde med øvelser og opgaver.

PBL-redskabsfag indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Figur 1 – Studieaktiviteterne på 1. semester

Kilde: Rammestudieordning for første studieår på de samfundsvidenskabelige bacheloruddannelser på AAU

Oversigt over afleveringer i P2

Aflevering foregår gruppevis. Afleveringstidspunkter fremgår af semesterplanen og eventuelle præciseringer udsendes løbende på Moodle.

- P1-projektrapport afleveres ultimo uge 38.
- Opgave i tekstanalyse afleveres omkring uge 42.
- Statusseminar 1 med fokus på problemformulering afvikles i uge 43 med aflevering typisk 3 arbejdsdage inden.
- Midtvejs procesdel afleveres i uge 44.
- Statistikopgave afleveres i uge 46.
- Statusseminar 2 med fokus på metode afvikles i uge 48 med aflevering typisk 3 arbejdsdage inden.
- P2-projektrapport afleveres i uge 51.

Arbejdsindsats – hvad forventer studiet af dig?

En universitetsuddannelse handler i høj grad om at lære at arbejde selvstændigt, hvilket indebærer, at indlæring af fagligt stof i høj grad er dit eget ansvar. Det handler om at forberede sig til den skemalagte undervisning og bearbejde den efterfølgende, og specielt på første semester også i høj grad om projektarbejdet, der ikke er skemalagt. I projektarbejdet skal din gruppe selv styre tidsforbruget og arbejdsindsatsen.

Et fuldtidsstudium er normeret til 30 ECTS (European Credit Transfer System) pr. semester. Omregnet til timer/arbejdsindsats giver det godt 27 timer pr. ECTS, svarende til 810 arbejdstimer pr. semester, ligesom alle andre fuldtidsstillinger i det danske samfund. Arbejdsindsatsen er tilpasset en forventning om, at du har dit studie som fuldtidsarbejde 10 måneder om året. Juli og august tæller ikke med.

Bemærk, at universiteter *ikke* holder ferie i uge 42.

I nedenstående skema kan du se, hvordan semestret er skruet sammen i forhold til den tid du, eller en gennemsnitsstuderende, forventes at bruge på de forskellige aktiviteter. Det skal ikke læses som en idealmode, da du muligvis har lettere ved at lære nogle fag end andre, og derfor bruger mere tid på det, du har svært ved og mindre tid på andet. Du skal heller ikke nødvendigvis læse alt lige grundigt, da din læsning bør indrettes efter, hvad formålet er, med det du skal læse. Skemaet giver dog et realistisk bud på, hvor meget der forventes, at du arbejder med henholdsvis projektarbejde og kursusaktiviteter.

Tabel 1 – Arbejdsomfang for P1, P2, kurser og projekter

	Undervisnings-ECTS	Eksamens-ECTS	Arbejdstimer
P1: Problemorienteret samfundsforståelse	4 ECTS		108
P1-projektseminar	1 ECTS	1 ECTS	27
Det moderne Danmark	8 ECTS	8 ECTS	216
P2: Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv	12 ECTS	21 ECTS	324
PBL-redskabsfag	5 ECTS		135
Problemorienteret Projektarbejde			
Praktisk statistik			
Tekstanalyse og kildehåndtering			
I alt	30 ECTS	30 ECTS	810

Kilde: Rammestudieordning for første studieår på de samfundsvidenskabelige bacheloruddannelser på AAU

Vejledning

Din gruppe vil ved semesterstart være tildelt en vejleder, der også er vejleder for flere andre grupper. En samling af (typisk 4) grupper med samme vejleder udgør en *klynge*. Klyngen er en administrativ enhed, hvilket betyder, at alle grupper i din klynge skal deltage i kurser på samme tidspunkt, samt deltage i diverse sociale arrangementer som en enhed. Når P2 starter er der mulighed for at danne nye grupper. Du vil sandsynligvis også få ny vejleder.

Vejledningen foregår som en vekselvirkning mellem møder mellem din gruppe og vejlederen (vejledermøder) og møder mellem klyngen og vejlederen (klyngemøder). Desuden afholdes statusseminarer, hvor der stilles specifikke krav til, hvor langt I bør være nået med projektarbejdet, hvad der skal afleveres skriftligt, og hvad der skal være genstand for diskussion. Her deltager flere vejledere.

Ved vejledermøder er gruppen i dialog med egen vejleder. Ved aktiviteter for hele klyngen og statusseminarer deltager du i diskussioner af egne og andre gruppers foreløbige resultater, samt spørgsmål af relevans for flere gruppers projektarbejde.

Retningslinjer for vejledning

Ligesom det er vigtigt, at gruppemedlemmerne indbyrdes har nogle klare spilleregler, er det også vigtigt, at gruppe og vejleder har en fælles forståelse af, hvad der kan forventes af vejlederen og hvad der kan forventes af gruppen. Gruppearbejdet er principielt selvstyrende (vejlederen kan hjælpe med styringen, men skal ikke). Den overordnede styring af projektarbejdet består i, at gruppen skal overholde nogle deadlines til statusseminarer i P2. Det skal fremhæves her, at vejlederen *ikke* er medlem af gruppen. Det er ikke din vejleders ansvar, hvis gruppen ikke når frem til en genial problemformulering, eller arbejdet går for langsomt fremad.

Nedenstående retningslinjer er ment som en hjælp, der kan medvirke til at forebygge misforståelser. Vejlederne er forskellige, og mange udviser meget stor velvilje – også udover nedenstående – hvis de skønner, at gruppen har behov for det, og fordi den består af nye studerende.

Du kan forvente, at vejlederen:

- overholder aftaler.
- kan mødes med gruppen ved enten vejledermøder, klyngemøder eller statusseminarer gennemsnitligt en time om ugen. Dette gælder dog kun vor grupper af normal størrelse, dvs. 6-mandsgrupper. Smågrupper og individuelle studerende må påregne markant mindre vejledningstid. Som udgangspunkt tildeles vejledere kun timer til halv konfrontationstid med en 3-mandsgruppe.
- ved projektperiodens start aftaler med gruppen
  - hvordan samarbejdet skal foregå.
  - hvordan oplæg og dagsorden for vejledermøder skal afleveres.
  - hvor lang tid før mødet, vejleder skal have oplæg.
  - hvor hurtigt, der kan forventes svar på en mail.
- læser gruppens oplæg og kommenterer/diskuterer indhold med dig/gruppen.
- når det skønnes nødvendigt, giver ideer til, hvordan du/gruppen kommer videre. Det kan f.eks. være råd om, hvordan du/gruppen finder relevant litteratur.
- er fagligt kompetent og interesseret i din/jeres uddannelse.
- på din/jeres opfordring, hjælper med at løse samarbejdsproblemer i gruppen.
- kender Fællessemesterets studieordning.
- forholder sig til de krav, der stilles til projektarbejdet og til projektperiodens læringsmål, og vejleder dig/gruppen i overensstemmelse dermed.

Du kan ikke forvente, at vejlederen:

- læser og kommenterer samme oplæg flere gange.
- fungerer som en ordbog eller et opslagsværk.
- retter oplæg til projektet for sproglige fejl (selv om denne påpeger sproglige mangler).
- inden aflevering bedømmer projektrapporten efter 7-trinsskalaen.

- står til rådighed efter projektets afleveringsfrist.
- kan svare på praktiske spørgsmål, som “Hvordan søger man S.U.?” eller “Hvordan sætter man sin bærbare op til universitetets net?”. Står det ikke på websiden, så spørg din studiesekretær, der kan fortælle dig, hvor du skal henvende dig.

Vejlederen kan forvente at gruppens medlemmer:

- overholder aftaler.
- deltager aktivt både mundtligt og skriftligt.
- selv er ansvarlige for projektrapportens endelige udformning.
- aflyser et planlagt møde, hvis det viser sig, at gruppen ikke har behov for mødet.
- har forberedt sig til vejledermøderne, herunder at alle i gruppen har læst de oplæg, som vejlederen skal forholde sig til.
- holder sig orienteret om fællesmestrets indhold, og selv har styr på eget skema.
- forholder sig aktivt til vejledningsprocessen, og så tydeligt som muligt fortæller vejleder, hvilke faglige og procesmæssige problemer de tumler med – ellers får vejleder svært ved at hjælpe gruppen.

Oplever gruppen et problem med vejlederen, så sig det til denne. Løser en samtale med vejleder ikke problemet kan gruppen henvende sig til storgruppekoordinatoren, som så vil hjælpe. Har man storgruppekoordinatoren som vejleder, henvender man sig i stedet til semesterkoordinatoren. Har man semesterkoordinatoren som vejleder, henvender man sig til formanden for Det Samfundsvidenskabelige Uddannelsesnævn. Vær opmærksom på, at de fleste vejledere har mange andre opgaver, og derfor ofte kan være svære at få fat på udenfor aftalte mødetidspunkter. Det gælder både ekstra møder, telefonsamtaler, sms og mail. Der er ingen garanti for hurtig respons på mail. Derfor bør man aftale vejledermøder i god tid. Får din gruppe akut behov for hjælp, når vejleder ikke har tid, kan I forsøge at henvende jer til en anden vejleder i storgruppen. Der vil måske være en til stede, der kan hjælpe. Tilsvarende kan jeres egen vejleder i enkelte tilfælde henvise til en anden, hvis denne bedre er i stand til at hjælpe jer, såsom valg af faglitteratur på et specialiseret område, hvor egen vejleder ikke er ekspert.

Samarbejdsvanskeligheder i projektgruppen

Såfremt der opstår alvorlige samarbejdsvanskeligheder i en projektgruppe, er det op til semesterkoordinatoren, efter skriftlig udtalelse fra projektvejlederen at vurdere, om der er grund til deling af projektgruppen eller udelukkelse af studerende. Har semesterkoordinator godkendt en vejleders anbefaling af deling eller udelukkelse, vil der hurtigst muligt etableres en løsning, så alle har vejleder, og så vidt muligt, at alle fortsat er i gruppe.

Projektgrupperne opfordres til at undgå opsplitting i P1, og til så tidligt som muligt i P2-projektperioden at tage stilling til opståede samarbejdsvanskeligheder, således at opsplitting af gruppen tæt på afleveringsdatoen undgås.

P1 og P2

Fællesmestret giver en indføring i problemorientering. Det er en længerevarende pædagogisk proces, hvor du gradvist gennem flere projektperioder bliver i stand til at beherske flere og flere dele af det problemorienterede projektarbejde.

I P1, der varer fra 1. september til ind i uge 39, fokuseres der i projektarbejdet på at lave en problemformulering. P1 har et omfang på 4 ECTS, svarende til 108 arbejdstimer til gruppearbejde, vejledermøder og individuel forberedelse.

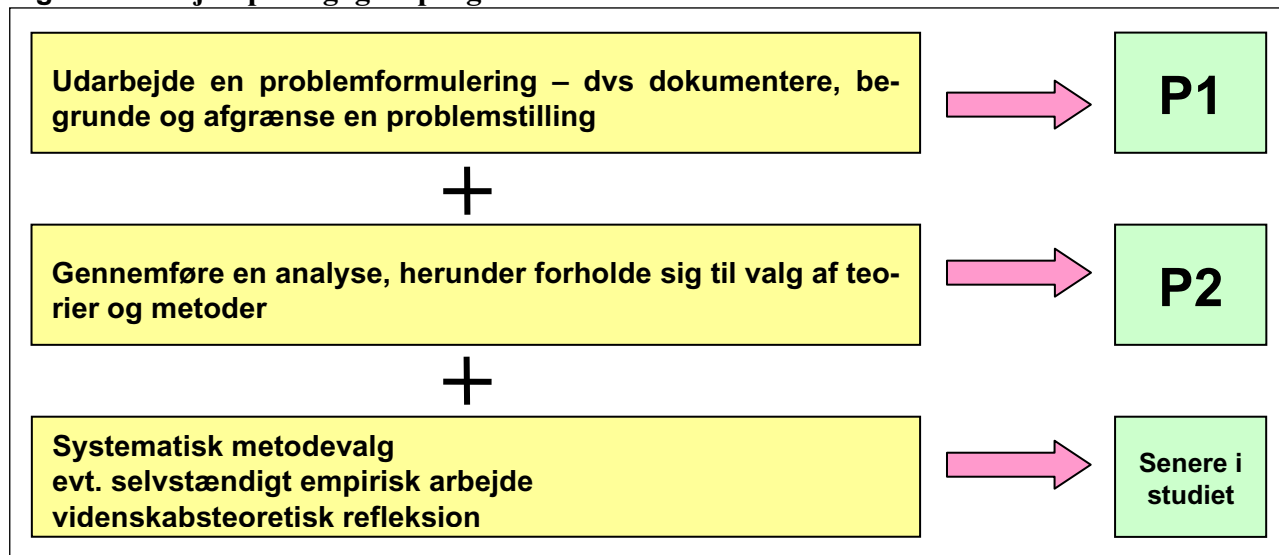
RUSkursus er placeret mellem P1 og P2.

I P2, der varer fra uge 40 til 31. januar udvides kravene betydeligt, således at gruppens valgte problemformulering også skal underkastes en analyse.

Kravene vil, afhængig af den valgte studieretning, udvides i forårssemestret med hensyn til stringens og metodevalg, herunder inddragelse af videnskabsteori.

I løbet af fællessemestret får du lært at tænke problemorienteret, får tilegnet dig metodiske og praktiske færdigheder, får lært at anvende teori, samt får erfaring med at få arbejdet i en gruppe til at fungere. Således er du ideelt set rustet til at gennemføre et projektarbejde under større tidspres og med mindre vejledning på efterfølgende semestre. Den projektpædagogiske progression er illustreret i nedenstående figur:

Figur 2 – Projektpædagogisk progression

Kilde: Egen fremstilling

Projektarbejdet

I et projektarbejde kommer der løbende resultater. De skabes og formes i den kontinuerlige udveksling og bearbejdning af ideer, som sker mellem gruppens medlemmer, andre medstuderende og vejledere. De studerendes diskussioner af hinandens oplæg, gruppens arbejdsplaner og drøftelserne med vejlederen udvikler projektet. Det er i projektarbejdet meget vigtigt, at der hurtigt etableres samtaler om skriftlige oplæg, både gruppemedlemmer indbyrdes og mellem gruppe og vejleder. Talesprog og skriftsprog har meget forskellige egenskaber. Tankens klarhed, eller mangel på samme, viser sig tydeligere i skriftsproget. Det er derfor, både den enkelte og gruppen skal prioritere skriftlige oplæg for mundtlige. Man får for det meste langt bedre vejledning på basis af skriftlige oplæg. Du skal udvikle dine evner både til at tale og skrive i et klart og velformuleret sprog, men langt hen ad vejen vurderes du på dine skriftlige evner. Du skal derfor skrive fra starten, for at opnå evnen til akademiske formuleringer. Enkelte kan dette allerede ved studiestart, men de fleste skal bruge

hele første studieår på at opnå bare et rimeligt niveau. Mange har ved studiestart et ubehjælpssomt skriftsprog, som det kan tage flere år, og meget arbejde, at forbedre i tilstrækkeligt omfang. Skriv lige fra studiestart til kandidateksamen. Man kan kun blive god til at skrive ved at skrive, så skriv, skriv og skriv!

Et væsentligt aspekt ved projektarbejdet er, at du “lærer at tage ansvar for egen læring”. Langt hovedparten af din læring foregår uden, at en underviser er til stede. En forudsætning for at kunne tage ansvar for egen læring er, at projektgrupperne og den enkelte studerende udvikler bevidstheden om egne læreprocesser. Denne bevidsthed skal opøves og udvikles gennem projektgruppens tilbagevendende vurderinger af såvel eget projektarbejde som vurderinger af andres. Derfor er der i studieordningen formuleret krav om, at projektgruppen eksplicit forholder sig til de individuelle og gruppemæssige læreprocesser. Det handler om udvikling af dine *evner til at indgå i gruppearbejde* - både som praktisk færdighed og som indsigt i gruppedynamiske fænomener.

Gruppens projektarbejde skal formidles i en *projektrapport*, der danner udgangspunkt for de mundtlige P1projektseminar og P2eksamen. Rapporten indeholder både resultaterne af arbejdet med en afgrænset problemstilling og en procesdel om, hvordan gruppen har tilrettelagt sit samarbejde.

Et væsentligt formål med P1 er, at du opnår færdigheder i at *formulere, begrunde og afgrænse en problemstilling*. Problemformuleringen skal ses som *det styrende princip* i projektarbejdet. Der skal især fokuseres på tre aspekter:

1. At der inden for et selvvalgt emne/problemstilling er foretaget et bevidst valg af *problemformuleringstype*.
2. At der argumenteres for den valgte problemformulering på *et dokumenteret grundlag*.
3. At problemformuleringen er *afgrænset* og dermed til at undersøge.

I det problemorienterede studium kan det samme emne studeres ud fra forskellige tilgangsvinkler. Tilgangene kan føre til forskelligartede forståelser, resultater og konklusioner. Målet er, at du bliver i stand til bevidst at vælge mellem de forskellige typer af problemformuleringer og begrunde dette valg.

Det er derfor vigtigt, at gruppen diskuterer mulige problemformuleringer under det valgte projektemne. Det er endvidere vigtigt, at gruppen dokumenterer det valgte problems karakter og omfang. Endelig er det også vigtigt at afgrænse problemet, så det kan undersøges inden for en projektperiode. En række *Hv*-spørgsmål hjælper til dokumentation, afklaring og præcisering af problemformulering: *Hvad drejer sagen/problemet sig om? Hvilket omfang har det? Hvordan er det blevet opgjort? Hvordan har det udviklet sig over tid? Hvordan afgrænser det sig fra beslægtede fænomener?*

Krav til projektrapporter

Et projektarbejde skal indfri de læringsmæssige målsætninger, der er fastlagt i Fællessemesterets studieordning. I det følgende er læringsmålene for P1 og P2 yderligere uddybet til en *tjekliste*, der for nogle kan være en hjælp i projektarbejdet.

Krav til P1 projektrapport

Ifølge studieordningen er det målet for P1, at du efter periodens projektarbejde kan:

- Udarbejde en problemformulering – dvs. begrunde, dokumentere og afgrænse en problemstilling inden for projektperiodens tema.
- Argumentere for den valgte problemformuleringstype.
- Vurdere og håndtere den litteratur projektrapporten bygger på.
- Udarbejde noteapparat og litteraturliste korrekt.
- Redegøre for erfaringer med måden gruppen har samarbejdet på.

Rapporten bør typisk indeholde følgende (den logiske opbygning af rapporten i form af overskrifter og sammenhæng bestemmer gruppen selv). Nedenstående skal derfor ikke ses som en kagebog til rækkefølge og overskrifter, men som en indholdsmæssig tjekliste:

- En kort redegørelse for emnet.
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemstillingen empirisk og/eller teoretisk, eksempelvis i kursuslitteraturen?
- Overvejelser over forskellige typer af problemformuleringer, samt en argumentation og begrundelse for den valgte problemformulering.
- En diskussion af problemformuleringens relevans. Hvorfor er den interessant? Hvad er problemet?
- Dokumentation af problemformuleringen, det vil sige en redegørelse for den viden/teori, der problematiseres, samt empirisk dokumentation for påstande om faktiske forhold. Data præsenteres i tabeller og/eller diagrammer.
- En præcis problemformulering, det vil sige en kort og klar formulering af rapportens hovedspørgsmål.
- Diskussion og definition af problemformuleringens centrale begreber.
- Argumentation for afgrænsninger, for valg og fravalg mht. tid, kontekst o. lign.
- Overvejelser om en (eller flere) fremgangsmåde(r), hvis gruppen skulle gennemføre en analyse/besvare rapportens hovedspørgsmål.
- Projektrapporten skal have en klar struktur og være formuleret i et sagligt og fagligt præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Endvidere skal formelle krav til præsentation af citater, tabeller og figurer være fulgt.

Krav til procesdelen af P1-rapporten

P1 Procesdelen skal indeholde en redegørelse for erfaringer med:

- Hvordan gruppen har samarbejdet, herunder hvilke samarbejdsaftaler gruppen har haft?
- Hvordan har gruppen brugt vejlederen?

Ovenstående skal vurderes ift hvilken betydning det har haft for projektarbejdet, herunder: Hvad har været godt og hvorfor? og hvad kan forbedres?

P1-rapporten skal afleveres således:

- 3 papireksemplarer til din storgruppeseekretær, som samtidig registrerer, at rapporten er afleveret til tiden.
- 1 eksemplar på e-mail til hvert medlem i suppleringsgruppen. I skal desuden sende rapporten på e-mail til jeres vejleder og suppleringsvejleder.

Af forsiden skal det fremgå:

- at det er en P1-rapport udarbejdet på Fællessemesteret, SAMF, AAU.
- rapportens titel.
- hvilken storgruppe, klynge og projektgruppe der har udarbejdet rapporten.
- navne på gruppens medlemmer.
- årstal og måned for aflevering.

P1-Rapportens omfang

Af studieordningen fremgår det, hvordan man definerer en normalside og hvad der indgår i optællingen af en rapports sidetal.

En opgaves eller en projektrapports maksimale omfang er fastsat som normalsider. En normalside svarer til 2400 anslag (et bogstav, et tegn, et mellemrum udgør alle et anslag). Titelblad, indholdsfortegnelse og evt. resume indgår ikke i beregningen. Det gør bilag heller ikke, men omfanget skal være rimeligt i forhold til rapportens størrelse. P1-rapporten må maksimum fylde 25 normalsider (heraf højst 5 sider til procesdelen). Indgår du ikke i en gruppe, men er individuel studerende, må rapporten maksimum fylde 10 sider (heraf højst 2 sider til procesdelen).

P1-projektseminar

P1-projektseminar afvikles mundtligt med udgangspunkt i den afleverede P1-projektrapport. Til projektseminaret deltager gruppen, vejleder, suppleringsgruppe(r) og en supplerende vejleder. Der er afsat 45 minutter pr. gruppe. Deltagelse i projektseminaret forudsætter, at P1-projektrapporten er afleveret til tiden.

Seminarets pædagogiske formål er, at afrunde P1-projektarbejdet, så gruppen og den enkelte studerende har en rimelig forståelse af, hvor godt de er lykkedes med deres første projektarbejde, at få øvelse i at give og modtage kritik fra medstuderende, samt at indgå i en diskussion af eget projektarbejde med underviserne.

Forløbet af seminaret er typisk:

- Gruppen starter med at fremlægge sit forslag til dagsorden. Vejleder og suppleringsvejleder beslutter, om der skal ske ændringer i dagsordenen.
- Gruppen holder max. 10 minutters mundtlige oplæg. Alle studerende bidrager med oplæg, der hver repræsenterer en del af gruppens oplæg. Alle deltagere *har* læst rapporten inden, derfor er det overflødigt blot at referere den. Udvalg centrale aspekter ved projektet, som det kan være interessant at diskutere yderligere.
- Suppleringsgruppen udleverer til seminaret en A4-side med skriftlige kommentarer til projektrapporten. Den vigtigste kritik fremlægges mundtligt, herunder skal der fokuseres på styrker og svagheder ift. kravene til P1.
- Projektrapporten, gruppeoplæg og suppleringsgruppekommentarer diskuteres.
- Vejleder og suppleringsvejleder kommenterer projektrapporten.

Selvom du går til projektseminaret i en gruppe, bedømmes du individuelt. Hver enkelt skal deltage aktivt. Din vejleder er ordstyrer, og fungerer som bedømmer. Godkendelseskravet er jf. Studieordningen § 6: *P1-projektseminar bedømmes godkendt/ikke godkendt af projektvejleder på baggrund af den enkelte studerendes aktive deltagelse.*

Det er gruppens ansvar at opstille borde og sørge for stole. Projektor skal rekvireres, hvis gruppen skal bruge en til sin fremlæggelse (kontakt storgruppesekretæren). Det er gruppens eget ansvar, at medbragt teknisk udstyr fungerer. Husk tydelige navneskilte.

P2 projektrapport

P2-projektet formuleres inden for periodens tema: *Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv* og med udgangspunkt i kursus i *Det Moderne Danmark: økonomiske, politologiske og sociologiske perspektiver*. Din storgruppes vejledere vil desuden komme med forslag til projektemner inden gruppedannelsen, så du kan tænke lidt over, hvad du kunne ønske at fordybe dig i og finde sammen med andre, der har lignende faglige interesser. Projektrapporten skal inddrage flere fags begreber og/eller teorier, og tager typisk udgangspunkt i dele af pensum fra kursus i *Det moderne Danmark*. Der bør inddrages supplerende litteratur, som kan bidrage til dybden i analysen af projektrapportens problemformulering.

Ifølge studieordningen er det målet for P2, at den studerende kan:

- redegøre for udvalgte træk ved det danske samfunds udvikling af relevans for det valgte projektemne.
- udarbejde en problemformulering – dvs. dokumentere, begrunde og afgrænse en problemstilling.
- gennemføre en analyse af den valgte problemformulering, herunder begrunde teori- og metodevalg.
- anvende perspektiver fra flere fag i analysen af den valgte problemformulering
- formidle resultatet af projektarbejdet i et klart og korrekt sprog, der overholder videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst (inklusive grafer og tabeller), litteraturliste og noteapparat.
- Analysere gruppens læring og egen læring, herunder vurdere resultatet af gruppens brug af forskellige kommunikative - og styringsmæssige teknikker.
- påpege styrker og svagheder ved den afleverede projektrapport, herunder komme med begrundede forslag til, hvordan eventuelle svagheder ved rapporten kvalitativt kan forbedres.

Krav til P2-rapporten

Rapporten bør typisk indeholde følgende (I bestemmer selv sammenhæng og rækkefølge i præsentationen af projektarbejdets indhold i rapporten). Nedenstående er ikke en kogeboek til rapportens indholdsfortegnelse, men en *indholdsmæssig tjekliste*:

- En kort redegørelse for emnet, empirisk og/eller teoretisk.
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemstillingen, ud fra forskellige faglige - eller tværfaglige synsvinkler, blandt andet i kursislitteraturen?

- En præcis problemformulering. Det vil sige en kort og klar formulering af projektets hovedspørgsmål.
- Definition og diskussion af problemformuleringens centrale begreber.
- Dokumentation af problemformuleringen. Der skal gøres rede for den viden/teori, der problematiseres, samt dokumentation for empiriske påstande. Kvantificerede data præsenteres i grafer og/eller tabeller.
- En diskussion af problemformuleringens relevans. Hvorfor er den interessant? Hvad er det for et problem?
- Argumentation for valg af metoder til empirisk dokumentation, og for fortolkning af den valgte empiri.
- Argumentation for afgrænsninger, for valg og fravalg mht. tid, rum o. lign.
- Redegørelse for og diskussion af projektmetoden, det vil sige fremgangsmåden til besvarelse af problemformuleringen. Hvordan skal analysen af problemformuleringen gribes an, og hvorfor netop på denne måde? Følgende skal indeholdes:
  - Argumentation for valg og fravalg af anvendte teorier i form af centrale begreber og forklaringer, og for fagspecifikke metoder og teknikker.
  - Argumentation for valg og fravalg af empiri.
  - Argumentation for eventuel opstilling af underspørgsmål eller hypoteser.
- Projektrapporten udarbejdes på grundlag af eksisterende litteratur og empirisk materiale. Selvstændig indsamling af empiri (såsom egen spørgeskemaundersøgelse) indgår ikke i bedømmelseskriterierne for P2.
- I forbindelse med analysen er det et krav, at der sker en vurdering af den videnskabelige litteratur i relation til problemformuleringen. På hvilken måde er litteraturens problemstillinger, argumenter og resultater relevante? Er resultater dokumenterede? Er fortolkninger rimelige? Holder argumentationen?
- En konklusion, der giver svar på problemformuleringen, gerne suppleret med vurderinger af fordele og ulemper ved den valgte fremgangsmåde. Overvej f.eks. om gruppen ville være nået til en anden konklusion, hvis den havde valgt en anden projektmetode.
- Projektrapporten skal have en klar struktur, og være formuleret i et sagligt og fagligt præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Det gælder også præsentation af citater, tabeller, grafer og figurer.

Krav til procesdelen af P2-rapporten

P2 procesdelen indeholder en redegørelse, analyse og vurdering af gruppensamarbejdet. Både redegørelse, analyse og vurdering sættes i relation til såvel individuel læring som til projektets resultat.

I analysen skal der inddrages relevant teori, modeller eller begreber.

Procesdelen kan tage udgangspunkt i flg. Emner:

- Gruppens organisering af projektarbejdet (f.eks. samarbejdsaftaler, forberedelse, afholdelse og efterbehandling af gruppemøder)
- Rolle- og opgavefordeling i gruppen
- Kommunikation i gruppen
- Konflikt håndtering

- Løbende udvikling/eksperimenter med samarbejdet, f.eks. som følge af kommentarerne til midtvejs-procesanalysen.

Endelig bør procesdelen også indeholde en opsummering af, hvordan gruppens viden og erfaring fra P2 kan anvendes i gruppearbejdet i kommende projekter.

Procesdelen bør fylde minimum 5 og maximum 10 sider.

Krav til forside, omfang og aflevering af P2-rapporten

P2-rapporten skal afleveres i 3 papireksemplarer til din studiesekretær, som samtidig registrerer, at rapporten er afleveret til tiden.

Studiesekretæren fremsender derefter 1 eksemplar til hhv. vejleder og censor.

Af forsiden skal det fremgå:

- at det er en P2-rapport udarbejdet på Fællessemesteret, SAMF, AAU.
- rapportens titel.
- hvilken storgruppe, klynge og projektgruppe der har udarbejdet rapporten.
- navne på gruppens medlemmer.
- årstal og måned for aflevering.

P2-Rapportens omfang

Af studieordningen fremgår det, hvordan man definerer en normalside og hvad der indgår i optællingen af en rapportes sidetal. En opgaves eller et projekts maksimale omfang er fastsat som normalsider. En normalside svarer til 2400 anslag (et bogstav, et tegn, et mellemrum udgør alle et anslag). P2-rapporten må maksimum fylde 60 normalsider (medregnet noter, litteraturliste, kildefortegnelse og [min. 5 sider max. 10 - til] procesdel). Forside, titelblad, indholdsfortegnelse samt bilag tæller ikke med i de 60 normalsider. (*Bilag vil typisk ikke være eksaminandens egen tekst, men præsentation/reproduktion af kildemateriale og indregnes ikke i sidetallet, men skal stå i rimeligt forhold til projektets omfang, ikke over 10 normalsider. Har I flere bilag skal det begrundes og godkendes af vejleder*). Indgår du ikke i en gruppe, er det anbefalede maksimum 25 sider (medregnet højst 4 til procesdelen).

P2-eksamen

P2-eksamen omfatter følgende aktiviteter: ***P1: Problemorienteret samfundsforståelse, P2: Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv, Tekstanalyse og Kildehåndtering, Praktisk Statistik og Problemorienteret Projektarbejde.***

Om P2-eksamen indeholder studieordningen følgende bestemmelser:

P2-eksamen er en mundtlig gruppeprøve, der afvikles med udgangspunkt i P2-projektrapporten og et mundtligt oplæg fra projektgruppen. Projektrapporten indgår i bedømmelsen. Ved gruppeprøver skal den enkelte studerende bedømmes individuelt. Det er op til eksaminator og censor at sikre at eksaminationen tilrettelægges således at der foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Der afsættes 20 minutter pr. gruppemedlem eksklusiv votering og pause, således at eksamen for en gruppe på 6 personer varer 2½ time inklusiv pause og votering.

Bedømmelse efter 7-trins-skalaen. Intern censur.

Deltagelse forudsætter, at P1-projektseminar er godkendt og, at P2-projektrapporten er afleveret rettidigt.

Du får i løbet af semestret mere udførlig information om retningslinjerne for afvikling af P2-eksamen.

Eksamenstilmelding

På 1. studieår er du automatisk tilmeldt alle prøver, første gang de udbydes. Som førsteårsstuderende **skal** du deltage i prøverne, første gang de udbydes, og det er ikke muligt at framelde sig. Bliver du syg til eksamen eller er så uheldig at dumpe, kan du i samme semester gå til syge- eller reeksamen. Sygdom skal dokumenteres ved indsendelse af lægeerklæring. Tilmelding til syge- og reeksamen skal ske ved henvendelse til fakultetets eksamenskontor inden for bestemte tilmeldingsfrister. Eksamenskontoret kan, hvis usædvanlige forhold gør sig gældende, dispensere fra tilmeldingsfristen.

Studieskift

Hvis du i løbet af første semester fortryder dit valg af studie, kan du efter individuel ansøgning, og senest 14. januar, søge om at følge et alternativt 2. semester omfattet af rammestudieordningen. Forudsat, at du opfylder adgangskravene til det pågældende studie, og der er ledige pladser, vil studieskift herefter effektueres, inden du starter på 3. semester. Endvidere skal du have bestået alle eksamener på første studieår. Du vil få yderligere information i løbet af efteråret om, hvordan du skal forholde dig, hvis du ønsker at skifte studieretning.

Har du en funktionsnedsættelse?

Det kan dreje sig om en psykisk lidelse, et fysisk handicap eller ordblindhed. Har du brug for hjælp kan du finde yderligere information på SU-kontorets hjemmeside, **www.sukontor.aau.dk**. Du kan også kontakte din decentrale studievejleder, der kan hjælpe dig med at finde ud af, hvilke muligheder der er.

Decentrale studievejledere

De decentrale studievejledere på Politik & Administration, Samfundsfag og It-ledelse
Fibigerstræde 3, lok. 68, 9220 Aalborg Ø

Telefon.: 9940 8045

e-mail: admsamf-studvejl@dps.aau.dk

www.skolenforstatskundskab.aau.dk/moed-os/studievejledning

Den decentrale studievejleder på HA/cand.merc.

Fibigerstræde 2, lokale 6, 9220 Aalborg Ø

Tlf.: 9940 8029

e-mail: ha-studievejlb@business.aau.dk

www2.business.aau.dk/Education/organisation/studienaevn-erhvervsøkonomi/studievejledning/

Den decentrale studievejleder på Samfundsøkonomi

Fibigerstræde 2, lokale 6, 9220 Aalborg Ø

Telefon: 9940 8029

e-mail: oecon-studievejlb@business.aau.dk

www.aau.dk/uddannelser/bachelor/samfundsoekonomi/studievejledning

Kursusbeskrivelser

Det Moderne Danmark

Formål

At introducere den studerende til centrale begreber, antagelser og debatter inden for økonomisk, politologisk og sociologisk teori, der kan bruges til at beskrive det moderne og det senmoderne samfund.

At give den studerende en grundlæggende viden om den moderne danske velfærdsstats institutioner og deres funktioner i en historisk og nutidig kontekst.

At give den studerende færdigheder i at se samfundsmæssige problemstillinger i et tværfagligt perspektiv.

Indhold

Kursets omdrejningspunkt er empirisk kendskab til og teoretisk forståelse af det moderne Danmark set i et udviklingsperspektiv og i en globaliseret verden.

Kurset første del handler om temaet lighed/ulighed og er afsæt for den studerendes arbejde med P1-projektet.

I kursets teoretiske dele gennemgås udvalgte teorier og teoretiske debatter inden for samfundsvidenskaben (dvs. økonomien, politologien og sociologien).

De øvrige dele handler om udviklingen af det moderne Danmark og det danske velfærdssamfund. Centrale temaer er velfærdsstatens institutioner, solidaritet, virksomhedernes konkurrenceevne, modernitet, økonomisk politik, EU, vælgeradfærd og politiske skillelinjer. Udviklingen af det moderne Danmark beskrives empirisk og ses i lyset af de teorier, der er gennemgået i den teoretiske blok. Enkelte forelæsninger præsenterer nyere teoretiske positioner.

Kurset er bygget op af 24 dobbeltforelæsninger opdelt i blokke. De første forelæsninger drejer sig om temaet lighed/ulighed og er afsæt for den studerendes arbejde med P1-projektet. I de følgende forelæsninger gennemgås udvalgte teorier og teoretiske debatter indenfor samfundsvidenskaben (dvs. økonomi, politologi og sociologi), og udviklingen af det moderne Danmark og det danske velfærdssamfund. Der sættes fokus på grundlæggelsen af de demokratiske, sociale og politiske institutioner i slutningen af 1800-tallet, deres konsolidering og udbygning i mellem- og efterkrigsårene, og endelig på deres udfordringer og reformering fra 1980'ern og frem til i dag. Centrale temaer er velfærdsstatens institutioner, solidaritet, virksomhedernes konkurrenceevne, modernitet, økonomisk politik, EU, vælgeradfærd og politiske skillelinjer. Udviklingen af det moderne Danmark beskrives empirisk og ses i lyset af de teorier, der er gennemgået i den teoretiske blok. Enkelte forelæsninger præsenterer nyere teoretiske positioner.

Omfang

Kurset har et omfang på 8 ECTS svarende til 216 arbejdstimer. 50 timers forelæsninger, 161 timers øvelser og individuel forberedelse samt 5 timers eksamen.

Læringsmål

Det er målet, at den studerende med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i kurset kan

- redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) udvalgte samfundsvidenskabelige teorier og begreber

- redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) udvalgte institutioners funktionsmåder i historisk perspektiv
- identificere og argumentere for, hvilke samfundsvidenskabelige teorier og begreber, der kan anvendes til at belyse udvalgte problemstillinger
- anvende flere fags teorier og begreber i en diskussion af udvalgte problemstillinger.

Bedømmelseskriterier

Opfylder den studerende ovenstående læringsmål, gives karakteren 12.

Karakteren 02 gives, hvis den studerende kan

- gengive udvalgte teorier og begreber korrekt
- anvende begreber og teorier, men ikke nødvendigvis systematisk eller på en måde der altid er korrekt.
- beskrive udvalgte institutioner i det danske velfærdssamfund og nogle af de fundamentale træk ved den måde institutionerne fungerer på.

Prøveform

5 timers individuel skriftlig prøve med egne hjælpemidler. Ingen netadgang. Egen PC og printer medbringes til prøven, hvis du ikke vil skrive i hånden.

Bedømmelse efter 7-trins-skalaen. Intern censur.

Litteratur

Andersen, J.G. (2015) Uddrag af ”Medborgerskab under pres”. I: Guldager, J & Skytte, M. (red.) *Socialt arbejde. Teorier og perspektiver* (s. 87–103). København: Akademisk Forlag.

Andersen, Jørgen Goul & Shamshiri-Petersen, Ditte (2016). Vælgere på vandring og partier på vandring. I: Andersen, Jørgen Goul & Shamshiri-Petersen, Ditte (red.) *Fra krisevalg til jordskredsvalg* (s. 7-24). København: Frydenlund Academic.

Breidahl, Karen N. og Flemming Larsen (2015). *Udfordringer og dilemmaer i det offentlige-private samspil på beskæftigelsesområdet: markedsgørelse i flere versioner*, Politica, Vol. 47, No. 4

Brochmann, G. & Hagelund, A. (2010) 'Innledning'. I: Brochmann, G & Hagelund, A. (red.) *Velferdens grænser: Innvandringspolitikk og velferdsstat i Skandinavia 1945-2010* (s. 13-30). Universitetsforlaget.

Case, Karl E., Fair, Ray C. & Oster, Sharon M. (2012) Externalities and Environmental Economics. I: Case, Karl E., Fair, Ray C. & Oster, Sharon M., *Principles of Microeconomics* (Tenth Edition) (s.361-373). Essex: Pearson.

Christiansen, N.F. (2009) ”Marxismen efter Marx” i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København: Hans Reitzels Forlag, kapitel 28, s. 520–530 og 538–546.

Drejer, A. & Grabow, J.B. (2015) ”Fast Forward Strategi”, DJØFs forlag, s. 39–53

Greve, Bent (2016). 'Indvandreres position i Danmark' i M. Goli og B. Greve (red.), *Integration: Dynamikker og drivkræfter*. Kbh.: Reitzel, side 21-40.

Hall, P. and Soskice, D. (2001) *Varieties of Capitalism*, New York: Oxford University Press, chapter 1, s. 1–36.

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): *Krisens økonomi*. 2. udg. Om marxismens, keynesianismen og neoklassisk (neoliberal) teoris behandling af finanskrisen, s. 7-14, 33-36, 51-56, 68-74.

Hein, Helle Hedegaard, *Kunsten at lede primadonnaer*, Peripeti, vol 12, 2009, s. 75-91.

Jensen, P.H. (2007) ”Grundlæggelse af det danske arbejdsløshedsforsikringsystem i komparativ belysning.” I Pedersen, J.H. og Huulgaard, A. (red.) *Arbejdsløshedsforsikringsloven 1907–2007: Udvikling og perspektiver*, København: Arbejdsdirektoratet, s. 33–64.

Larsen, Ø. (1995). 'Indledning af Øjvind Larsen' i Max Weber, *Protestantismens etik og kapitalismens ånd*, Nansensgade Antikvariat.

Lidegaard, B. (2011) ”En fortælling om Danmark i det 20. Århundrede”, Kbh.: Gyldendal, s. 53–71.

- Lübcke, Poul (1995) Det 21. århundrede: Den miljøpolitiske udfordring, Miljøpolitik og økonomi. I: Lübcke, Poul, *Politikens Bog om Politiske Ideer* (s. 244-285). Kbh.: Politiken.
- Madsen, Poul Thøis (2012): *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag.
- Madsen, Poul Thøis (2013): Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: ”Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori”.
- Møller, Iver Hornemann (2004): ”De fire socialreformer i moderne tid”. I: Møller, Iver Hornemann & Larsen, J. E. (red.). *Socialpolitik* (s. 80-97). Kbh.: Reitzel.
- Månsson, P. (1996) ”Karl Marx” i Andersen, H. & Kaspersen, L.B. (red.) *Klassisk og Moderne Samfundsteori* (s. 25–42). Kbh.: Reitzel.
- Olsen, L. et al. (2014) *Klassekamp fra oven – Den danske samfundsmode under pres* (s. 9–27). Kbh.: Gyldendal.
- Pedersen, O.K. (2011) *Konkurrencestaten* (s. 11–31). Kbh.: Reitzel.
- Thomsen, J.P.F. (2013) Politologi – en introduktion (kap. 3, kap. 4, s. 67-81 og 106-123, kap. 6, - 7 og - 9. Kbh.: Reitzel.
- Torpe, L. (2013): *Det stærke samfund. Social kapital i Skandinavien* (kapitel 1, 8 og 10). Frydenlund Academic.
- Torpe, L. (2010) ”Sammenhængskraft kommer af lighed”, analyse i Politiken, 29. maj.

Supplerende litteratur

- Hvidbog: *Virksomhedernes sociale kapital*: Det nationale forskningscenter for arbejdsmiljø.
- Andersen, Jørgen Goul & Borre, Ole (red.) (2003). *Politisk forandring. Værdipolitik og nye skillelinjer ved folketingsvalget 2001*. Aarhus: Systime.
- Andersen, Jørgen Goul, Andersen, Johannes, Borre, Ole, Møller Hansen, Kasper & Nielsen, Hans Jørgen (red.) (2007). *Det nye politiske landskab. Folketingsvalget 2005 i perspektiv*. Aarhus: Academica.
- Andersen, Jørgen Goul & Shamshiri-Petersen, Ditte (red.) (2016). *Fra krisevalg til jordskredsvalg. Vælgere på vandring 2011-2015*. København: Frydenlund Academic.
- Bjørn, C og Due-Nielsen, C. (2003) Dansk udenrigspolitik historie - bind 3: Fra helstat til nationalstat 1814 - 1914, København: Gyldendal
- Campbell, J.L. and Pedersen, O.K. (2006) ”Danmarks institutionelle konkurrenceevne” i *Økonomi & Politik*, vol. 79, nr. 1, s. 3–19.
- Ibsen, F. og Jørgensen, H. (1979) *Fagbevægelse og stat - bind I: Den faglige organisering, arbejdskampe og staten 1870 – 1930*. København: Gyldendal.
- Jensen, C. (2009) *Velfærdsstaten – en introduktion*. Kbh.: Reitzel., kapitel 5: "Arbejdsgiverne og faglig specialisering", s. 65–81.
- Kelstrup et al. (2012) *Europa i forandring*. Kbh.: Reitzel.
- Kolstrup, Døren (2014). *Den danske velfærdsmodel 1891-2011 - sporskifter, motiver, drivkræfter*. København: Frydenlund.
- Larsen, C.A. (2013) *The Rise and Fall of Social Cohesion – The Construction and Deconstruction of Social Trust in the US, UK, Sweden, and Denmark*. NY: Oxford University Press.
- Malthus, T. Robert (1988) *Mathematics of Population and Food*. I: Newman, James R. *The World of Mathematics* Volume two (s. 1167-1174). Redmond, WA: Tempus Books.
- Petersen, Jørn Henrik (2014). *Pligt og ret - Ret og pligt*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Stubager, Rune, Kasper Møller Hansen & Jørgen Goul Andersen (2013). *Krisevalg. Økonomien og folketingsvalget 2011*. Kbh.: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Thelen, K. (2014) *Varieties of Liberalization and the New Politics of Social Solidarity*. New York: Cambridge.
- Torpe, L. (2013) *De stærke samfund – Social kapital i Skandinavien*. Kbh.: Frydenlund Academic.

En mindre række henvisninger vil blive givet senere på Moodle.

P1-Temaforelæsning:

Ulighed

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

I P1-projektet skal de studerende skrive om ulighed. Denne forelæsning fungerer som inspiration for P1-projektarbejdet og præsenterer en vifte af forskellige ulighedsproblemstillinger. Vi kigger først og fremmest på det klassiske tema om økonomisk ulighed, f.eks. den voksende forskel mellem rige og fattige i Danmark. Mange samfundsforskere ser en tæt sammenhæng mellem graden af økonomisk ulighed i et samfund og graden af social sammenhængskraft. Men hvordan hænger disse to variabler mere præcist sammen? Vi ser bl.a. på analyser af USA og Danmark, hvor tilliden har udviklet sig markant forskelligt i gennem de sidste 30 år. Et beslægtet tema handler om det sociale medborgerskab. Medborger-perspektivet handler om at sikre, at alle borgere i samfundet har mulighed for at deltage i samfundslivet og de demokratiske institutioner – uanset økonomisk status. Vi diskuterer, hvordan det går med medborgerskabet og den politiske lighed i Danmark. Andre ulighedstemaer, der også berøres, handler om ulighed i sundhed, (u)lighed mellem kønnene, og ulighed mellem de store byer på den ene side og Udkants-Danmark på den anden.

Litteratur

Olsen, L. et al. (2014) Klassekamp fra oven – Den danske samfundsmode under pres, København: Gyldendal, s. 9–27.

Andersen, J.G. (2015) Uddrag af ”Medborgerskab under pres” i Guldager, J & Skytte, M. (red.) Socialt arbejde. Teorier og perspektiver, København: Akademisk Forlag, s. 87–103.

Torpe, L. (2010) ”Sammenhængskraft kommer af lighed”, analyse i Politiken, 29. maj.

Supplerende litteratur

Torpe, L. (2013) De stærke samfund – Social kapital i Skandinavien, København: Frydenlund Academic.

Larsen, C.A. (2013) The Rise and Fall of Social Cohesion – The Construction and Deconstruction of Social Trust in the US, UK, Sweden, and Denmark, NY: Oxford University Press.

Introduktion til forelæsningsrækken Det Moderne Danmark

v/Mads Peter Klindt

Del 1: Teorier om staten og det politiske system

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Formålet med denne lektion er at give de studerende en systematisk forståelse for det politiske systems opbygning og dynamik og på den baggrund introducere forskellige statsteorier. Vi skal blandt andet gennemgå klassiske statsteorier som pluralismen og korporatismen samt se på moderne net-værksteori. Det vigtige skisma indenfor statsteori er, om staten skal ses som en selvstændig aktør, der forfølger egne interesser i forhold til den politiske udvikling af samfundet, eller om staten i højere grad skal ansues som en politisk kampplads, hvor det omkringliggende samfunds aktører forsøger at gøre deres meninger gældende – fortrinsvis gennem politisk repræsentation.

Litteratur

Thomsen, J.P.F. (2013) Politologi – en introduktion, Hans Reitzels Forlag, kap. 1, 3 og 5 s. 127-145. (grundbog)

Del 2: Max Weber: Om sammenhængen mellem protestantisk etik og den moderne kapitalismes gennembrud

v/ Karen Nielsen Breidahl

Formål og indhold

Hvad har haft betydning for fremvæksten af den moderne kapitalisme og den særlige vestlige rationalitet, som har haft afgørende betydning for livsførelsen i Europa og USA? Ifølge den tyske sociolog Max Weber spillede religionen en afgørende rolle. Nærmere bestemt argumenterede han for, at protestantismen og den tilhørende kaldstanke, er af afgørende betydning for at forstå fremvæksten af den moderne kapitalisme og den særlige vestlige rationalitet. Et synspunkt han fremførte i det klassiske værk "Den protestantiske etik og kapitalismens ånd" fra 1904-1905. Et værk der stadig i dag har stor betydning og er genstand for stor debat. Formålet med lektionen er at introducere jer for de centrale synspunkter og den efterfølgende debat.

Litteratur

Larsen, Ø. (1995). 'Indledning af Øjvind Larsen' i Max Weber, Protestantismens etik og kapitalismens ånd, Nansensgade Antikvariat (Moodle).

Del 3: De klassiske økonomer og Marx' kapitalismekritik

v/ Per Kongshøj Madsen

Formål og indhold

Formålet med den første af de lektioner, der tager udgangspunkt i Madsen (2012), er at starte jeres proces med at anvende nogle grundlæggende økonomiske sammenhænge og begreber på danske forhold. Indholdet består af en introduktion til de klassiske økonomer (især Adam Smith og David Ricardo) og til Karl Marx's økonomiske teori, som er et opgør med klassikernes forsvar for den gryende kapitalisme. I hvilket omfang er Marx's økonomiske teorier stadig aktuelle? Nøglebegreberne er marked, fordelingskonflikt og krise.

Litteratur

Madsen, Poul Thøis (2012): Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori. Aalborg Universitetsforlag, Læs: Læsevejledning, introduktion og kapitel 1: s. 9-18, 19-28 (nærlæs mhp. at besvare arbejdsspørgsmålene markeret med * s. 20-21).

Madsen, Poul Thøis (2013): Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori". Er uploadet under lektion 3. Læs: "Tilføjelser til kapitel 1 om Marx", s. 1-4.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): Krisens økonomi. 2. udg. For en introduktion til (ny)marxismen, se s. 17-18 og s. 41-48.

Del 4: Marxistisk teori

v/ Mads Peter Klindt

Formål og Indhold

Formålet med denne lektion er dels at give de studerende et overblik marxismens grundbegreber, dels at gennemgå den marxistiske teoritraditions udvikling i perioden fra 1880 og frem til anden verdenskrig. Fælles for de teoretikere, der tilegnede sig marxismen efter Marx' død, var, at de var enige i Marx' klasseanalyse og hans kritik af kapitalismens grundforhold. Deres bud på hvorledes vejen mod det klasseløse socialistiske samfund skulle se ud var dog vidt forskellige, og det er i disse mod-

sætninger kimen til splittelsen mellem kommunismen og socialdemokratismen, der fik voldsom politisk betydning i det 20. århundrede, fødes.

Litteratur

Månsson, P. (1996) "Karl Marx" i Andersen, H. & Kaspersen, L.B. (red.) *Klassisk og Moderne Samfundsteori*, København: Hans Reitzels Forlag, kap. 2, s. 25–42 (Moodle).

Christiansen, N.F. (2009) "Marxismen efter Marx" i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, København: Hans Reitzels Forlag, kapitel 28, s. 520–530 og 538–546 (læs ikke afsnittene om Rosa Luxembourg og Antonio Gramsci) (Moodle).

Del 5: Neoklassisk økonomisk teori

v/Per Kongshøj Madsen

Formål og Indhold

Formålet med lektion 5 og 6 er at introducere den grundlæggende uenighed i økonomisk teori mellem keynesianere, som betoner efterspørgslens betydning og det korte sigt, og neoklassikere, der lægger vægten på udbuddet og det lange sigt. Indholdet i del 5 er en introduktion til den neoklassiske teori. I introduceres især til, hvordan neoklassikerne forestiller sig, at et marked med fuldkommen konkurrence fungerer. Vi ser også på hvilken rolle spiller neoklassisk økonomisk teori i dag. Nøgleord er "marked" og "incitament".

Litteratur

Madsen, Poul Thøis (2012): *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag, kapitel 2, s. 29-41 og Appendiks C, s. 107-08.

Madsen, Poul Thøis (2013): *Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori"*. Er uploadet på Moodle under lektion 3. Læs: "Tilføjelse til kapitel 2 om neoklassisk teori", s. 4-6.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): *Krisens økonomi*. 2. udg. For en kort introduktion til liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), se s. 14-16. For en moderne tolkning af liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), s. 60-68.

Del 6: Keynes og moderne makroøkonomisk teori

v/Per Kongshøj Madsen

Formål og indhold

Keynes udviklede sin teori som et opgør med den neoklassiske teori. Formålet med lektionen er, at I opnår en forståelse af, hvad det vil sige at lægge vægten på efterspørgslen, som Keynes gør. Herved kan I også spore keynesianske ideer i den aktuelle danske og internationale økonomiske debat. Indholdet består i en introduktion til de grundlæggende brikker i Keynes' teori, men overordnet set handler det især om at få styr på diskussionen om i hvilken udstrækning, at "markedet" er selvregulerende, men også at etablere en forståelse af, hvordan stat og marked spiller sammen i en blandings-økonomi. Nye nøglebegreber er den "samlede efterspørgsel", "forventninger" og "usikkerhed".

Litteratur:

Madsen, Poul Thøis (2012): *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag, kapitel 3, s. 43-57.

Madsen, Poul Thøis (2013): *Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori"*. Læs: "Tilføjelser til kapitel 1 om Keynes", s. 6-10.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): Krisens økonomi. 2. udg. For en mere dyb introduktion til Keynes, p. 19-21 og 22-32.

Del 7: Varieties of Capitalism

v/ Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Siden årtusindskiftet har debatten om forskellige kapitalismereformer optaget mange internationale økonomer og politologer. Denne lektion introducerer teorien om varieties of capitalism, der sætter den private virksomhed i centrum for analysen af udviklingen af velfærdsstaten og de offentlige uddannelsessystemer i de rige vestlige demokratier. Vi gennemgår dernæst hvorledes den danske model kan siges at være en hybrid mellem en koordineret markedsøkonomi (der har Tyskland som forbillede) og en liberal markedsøkonomi (der har USA som forbillede).

Litteratur

Hall, P. and Soskice, D. (2001) Varieties of Capitalism, New York: Oxford University Press, chapter 1, pp. 1–36.

Supplerende litteratur

Jensen, C. (2009) Velfærdsstaten – en introduktion, København: Hans Reitzels Forlag, kapitel 5: "Arbejdsgiverne og faglig specialisering", s. 65–81 (Moodle).

Campbell, J.L. and Pedersen, O.K. (2006) "Danmarks institutionelle konkurrenceevne" i Økonomi & Politik, vol. 79, nr. 1, s. 3–19.

Del 8: Staten, markedet og nye styringsformer

v/Karen Nielsen Breidahl

Formål og indhold

Den traditionelle forståelse af politiske institutioner i det repræsentative demokrati og idealet om den parlamentariske styringskæde er blevet udfordret i de senere årtier. Det rejser bl.a. spørgsmålet om, hvorvidt staten stadig kan ses som det naturlige magtcentrum eller om vi er på vej mod en underminering af staten i en globaliseret verden? Endvidere er det blevet fremført, hvordan hierarkisk statslig styring er blevet udfordret af andre typer af styringsformer, herunder netværks- og markedsstyring. I den første del af lektionen introduceres I for disse overordnede udviklingstræk, mens den anden del af lektionen zoomer ind på markedsstyring i den offentlige sektor – 'markedsliggørelse': Hvad er det for en styringsform, hvordan kommer markedslogikker til udtryk i den offentlige sektor og hvad er konsekvenserne?

Litteratur

Breidahl, Karen N. og Flemming Larsen (2015). Udfordringer og dilemmaer i det offentlige-private samspil på beskæftigelsesområdet: markedslogik i flere versioner, Politica, Vol. 47, No. 4

Genlæs (lektion 1): Thomsen, J.P.F. (2013) Politologi – en introduktion, Reitzel, kap. 3.

Del 9: Demokrati og arbejderbevægelse

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

I denne lektion gennemgås den første epoke i udviklingen af det moderne danske samfund, der strækker sig fra midten af 1800-tallet til og med århundredskiftet. Der er i denne periode det danske demokrati grundlægges og den danske enhedsstat etab-

leres, men det er også her arbejder- og andelsbevægelserne formes, og dermed skabes de institutioner, der lægger sporene for hvordan det danske velfærdssamfund gradvist men sikkert udbygges op gennem det 20. århundrede.

Litteratur

Thomsen, J.P.F. (2013) Politologi – en introduktion, Hans Reitzels Forlag, kap. 4, s. 67-81 og 106-123.

Jensen, P.H. (2007) ”Grundlæggelse af det danske arbejdsløshedsforsikringssystem i komparativ belysning.” I Pedersen, J.H. og Huulgaard, A. (red.) Arbejdsløshedsforsikringsloven 1907–2007: Udvikling og perspektiver, København: Arbejdsdirektoratet, s. 33–64 (Moodle).

Supplerende litteratur

Ibsen, F. og Jørgensen, H. (1979) Fagbevægelse og stat - bind I: Den faglige organisering, arbejdskampe og staten 1870 - 1930, København: Gyldendal.

Bjørn, C og Due-Nielsen, C. (2003) Dansk udenrigspolitik historie - bind 3: Fra helstat til nationalstat 1814 - 1914, København: Gyldendal

Del 10: Velfærdsstatens grundlæggelse og forankring

v/Jørgen Goul Andersen

Formål og indhold

Denne lektion præsenterer den danske velfærdsstats grundlæggelse og følger hovedlinjer frem til i dag. Vi ser på nogle af de centrale socialpolitiske reformer fra 1890'erne og frem til i dag. Hvilke principper og overvejelser har ligget bag? Med et begreb lånt fra økonomisk teori viser der sig en betydelig "path dependence" - stiftafhængighed eller spor-afhængighed, hvor der er en tilbøjelighed til at forblive på det spor, man én gang er kørt ind på. Derudover kommer vi ind på forskellige teoretiske perspektiver på velfærdsstaten og forskellige typer af velfærdsstater, samt på spørgsmålet, om velfærdsstaten er ved at skifte spor.

Litteratur

Thomsen, J.P.F. (2013) Politologi - en introduktion, København: Hans Reitzels Forlag, kapitel 6 (grundbog).

Møller, Iver Hornemann (2004): ”De fire socialreformer i moderne tid” i I. H. Møller & J. E. Larsen (red.). Socialpolitik: Hans Reitzels Forlag, side 80-97 (Moodle).

Supplerende litteratur

Petersen, Jørn Henrik (2014). Pligt og ret - Ret og pligt. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Kolstrup, Døren (2014). Den danske velfærdsmodel 1891-2011 - sporskifter, motiver, drivkræfter. København: Frydenlund.

Del 11: Den tidlige industrialisering og udvikling af det moderne ledelsesbegreb *v/Anders Drejer*

Formål og indhold

Det fremføres ofte, at det ”lim” som binder det danske samfund sammen er en særegen national identitet – et folk med en fælles historie, kultur og identitet. Dette fører også til en særligt dansk ledelsesopfattelse. Med udgangspunkt i Bo Lidegaards En fortælling om Danmark i det 20. Århundrede, gennemgås teserne bag denne forestilling og dens betydning for det moderne Danmark samt vores opfattelse af de vigtige begreber ledelse og organisation.

Litteratur

Lidegaard, B. (2011) ”En fortælling om Danmark i det 20. Århundrede”, Kbh: Gyldendal, s. 53–71 (Moodle).

Del 12: Vækst, velfærd og ledelse i efterkrigsårene

v/ Anders Drejer

Formål og indhold

Efter 1945 opbygges den moderne velfærdsstat. Forelæsningsen præsenterer forskellige teoretiske indfaldsvinkler på udviklingen af en universel velfærdsstat og hvad velfærdsstaten har betydet for det moderne arbejdsmarked, marked og ledelsesformer i det postmoderne samfund.

Litteratur

Drejer, A. & Grabow, J.B. (2015) "Fast Forward Strategi", DJØFs forlag, s. 39–53 (Moodle).

Del 13: Danmark og EU

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Formålet med denne lektion er at gennemgå Danmarks Europapolitik i efterkrigstiden samt at præsentere en række teorier til forståelsen af den europæiske integrationsproces. Det danske forhold til EU er ambivalent. På den ene side har dansk Europapolitik stadig et "småstatsagtigt" præg, på den anden side er Danmark i flere henseender gået sine egne veje i forhold til resten af Europa. Siden et massivt flertal stemte Danmark ind i EF i 1972 er befolkningen blevet gradvist mere EU-skeptisk. Danskerne stemte nej til Maastricht-traktaten i 1992 igen nej til ophævelsen af EURO-forbeholdet i år 2000. Seneste eksempel på den danske EU-skepsis er Morten Messerschmidts valgsejr ved Euro-paparlamentsvalget i 2014. Den øgede EU-skepsis i befolkningen har dog ikke afholdt Danmark fra at blive stadig mere integreret i EU. Bl.a. har Danmark tiltrådt den såkaldte finanspagt, der lægger bånd på landenes offentlige budgetter og indfører strammere finanspolitisk kontrol. Udover det rent danske perspektiv på EU ser vi på de aktuelle økonomiske og politiske kriser, der kendetegner EU-samarbejdet i disse år.

Litteratur

Thomsen, J.P.F. (2013) Politologi – en introduktion, Hans Reitzels Forlag, kap. 9.

Supplerende litteratur

Kelstrup et al. (2012) Europa i forandring, København: Hans Reitzels Forlag.

Del 14: Krise i 1970'erne: Introduktion neoliberalismen og monetarismen

v/Per Kongshøj Madsen

Formål og indhold

Formålet er, at I får en forståelse for de vigtigste argumenter imod regulering af markedet og for at lade markedet råde (mere) frit. Gennem eksempler er ideen også at styrke jeres evne til at få øje på disse argumenters funktion i en dansk sammenhæng. Indholdet består i en introduktion til endnu et udbudsorienteret tankesæt – monetarisme/neoliberalisme, hvorved der også sker en repetition af dele af det neoklassiske tankesæt. Nye centrale nøglebegreber er "inflation", "pengemængde" og "stabilitet".

Litteratur:

Madsen, Poul Thøis (2012): Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori. Aalborg Universitetsforlag, Kapitel 4 s. 59-68.

Madsen, Poul Thøis (2013): Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori". Er uploadet på Moodle under lektion 3. Læs: "Tilføjelser til kapitel 1 om monetarisme", s. 10-12.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): Krisens økonomi. 2. udg. For en kort introduktion til liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), se s. 14-16. For en moderne tolkning af liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), s. 60-68.

Del 15: Jordskredsvalg og nye politiske skillelinjer

v/ Jørgen Goul Andersen

Formål og indhold

En af de vigtigste politiske begivenheder i 1970'erne var folketingsvalget i 1973, der på grund af store vælgerforskydninger blev døbt jordskredsvalget. Alle de gamle magtbærende partier gik tilbage, mens en række nye partier – mange af dem protestpartier – kom på tinge. Jordskredsvalget varslede et opbrud i den traditionelle stærke forbindelse mellem klasse og parti, som senere blev forstærket af mobilisering på nye politikområder, af moderne politisk kommunikation og af partier på vandring. Vi ser også på 2015-valget, der kan kaldes det "lille jordskredsvalg". Valget gav de næststørste forskydninger nogen sinde og endte i øvrigt ligesom i 1973 med en smal venstre-regering. Vælgeradfærdsteorien giver nogle af forklaringerne.

Litteratur

Thomsen, J.P.F. (2013) Politologi – en introduktion, Hans Reitzels Forlag, kap. 7.

Goul Andersen, Jørgen & Ditte Shamshiri-Petersen (2016). Vælgere på vandring og partier på vandring. pp. 7-24 i Jørgen Goul Andersen & Ditte Shamshiri-Petersen (red.) Fra krisevalg til jordskredsvalg. København: Frydenlund Academic (Moodle)

Supplerende litteratur

Goul Andersen, Jørgen & Ole Borre, red. (2003). Politisk forandring. Værdipolitik og nye skillelinjer ved folketingsvalget 2001. Aarhus: Systime.

Goul Andersen, Jørgen, Johannes Andersen, Ole Borre, Kasper Møller Hansen & Hans Jørgen Nielsen, red. (2007). Det nye politiske landskab. Folketingsvalget 2005 i perspektiv. Aarhus: Academia.

Stubager, Rune, Kasper Møller Hansen & Jørgen Goul Andersen (2013). Krisevalg. Økonomien og folketingsvalget 2011. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Goul Andersen, Jørgen & Ditte Shamshiri-Petersen, red. (2016). Fra krisevalg til jordskredsvalg. Vælgere på vandring 2011-2015. København: Frydenlund Academic.

Del 16:

Årsager til og konsekvenser af finansielle og økonomiske krise i 2008

v/Per Kongshøj Madsen

Formål og indhold

Formålet at skærpe jeres opmærksomhed på, hvordan et nyt økonomisk-politisk fænomen som den finansielle og økonomiske krise udfordrer de gennemgåede økonomiske teorier. Indholdet vil fokusere på deres kriseforståelse – generelt såvel som i forhold til den aktuelle økonomiske krise. Afslutningsvis vil den mulige fremtidige udvikling blive diskuteret med udgangspunkt i aktuelle makroøkonomiske analyser.

Litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): Krisens økonomi. 2. udg. Om marxismens, keynesianismen og neoklassisk (neoliberal) teorier behandling af finanskrisen, s. 7-14, 33-36, 51-56, 68-74.

Supplerende litteratur

Henvvisninger til aktuelle økonomiske rapporter vil blive givet senere.

Del 17:

Velfærds- og styringsreformer: Danmarks vej til konkurrencestaten *v/ Mads Peter Klindt*

Formål og indhold

Siden starten af 1980'erne er flere reformbølger med afsæt i nyliberale idéer skyllet ind over OECD-landene, herunder også Danmark. Især to reformbølger har været signifikante. For det første er der taget en lang række initiativer med henblik på at effektivisere og slanke den offentlige sektor, der med et samlende begreb kendes som new public management (NPM). For det andet er der gennemført en række velfærds- og arbejdsmarkedsreformer, der har haft til hensigt at styrke beskæftigelsen og de offentlige finanser ved at øge arbejdsudbuddet. Samfundsforskere som Ove Kaj Pedersen har pointeret, at udviklingen har forandret velfærdsstaten til en konkurrencestat. Men hvad er forskellen egentlig? I denne lektion forsøger vi at definere hvad konkurrencestaten er, og vi diskuterer hvorledes den nyliberale tænkning har medført forskellige reformstrategier i de rige vestlige demokratier.

Litteratur

Pedersen, O.K. (2011) Konkurrencestaten, København: Hans Reitzels Forlag, kap. 1, s. 11–31 (Moodle).

Supplerende litteratur

Thelen, K. (2014) Varieties of Liberalization and the New Politics of Social Solidarity, New York: Cambridge.

Del 18: Indvandringens betydning for Danmark

v/ Karen Nielsen Breidahl

Formål og indhold

Indvandrerbefolkningens størrelse i Danmark har siden 1960erne været støt stigende. Som følge heraf har befolkningssammensætningen ændret sig fra at være forholdsvis kulturelt homogen - tilbage i 1950erne/1960erne - til en langt større grad af etnisk heterogenitet i starten af det 21. århundrede. Det er ikke særegne udviklingstræk fra Danmark, men noget som vi genfinder i en række europæiske lande. Disse udviklingstræk er ikke gået ubemærket hen. I denne lektion ser vi nærmere på en række centrale problemstillinger: Hvordan har indvandringen påvirket den danske velfærdsstat og hvad kendetegner indvandrerbefolkningen?

Litteratur

Greve, Bent (2016). 'Indvandreres position i Danmark' i M. Goli og B. Greve (red.), Integration: Dynamikker og drivkræfter. Hans Reitzels Forlag, side 21-40 (Moodle).

Brochmann, G. & Hagelund, A. (2010). 'Innledning' i G. Brochmann & A. Hagelund (red.), Velferdens grenser: Innvandringspolitikk og velferdsstat i Skandinavia 1945-2010: Universitetsforlaget, s. 13-30 (Moodle)

Del 19: Social kapital og sammenhængskraft i det 21. århundrede – på samfundsniveau og i virksomhederne *v/ Karen Nielsen Breidahl*

Formål og indhold

Social kapital - en samlet betegnelse for tilstedeværelsen af social tillid, netværk og gensidigheds-normer - er i de senere år kommet til at stå helt centralt i samfundsdis-kursen og i mange virksomheder. På samfundsniveauet argumenteres der bl.a. for, at

social kapital som et kollektivt gode er befordrende og en vigtig forudsætning for et effektivt og demokratisk samfund samt for skabelsen og opretholdelsen af sammenhængskraft. Også på det organisatoriske niveau i virksomhedssammenhæng er det blevet påvist, at social kapital, bl.a. forstået som at medarbejderne evner at samarbejde baseret på en høj grad af tillid, er befordrende for produktivitet, innovation og medarbejdernes helbred. I denne lektion introduceres i nærmere for disse centrale begreber: Hvorfra stammer den sociale kapital, hvad er de underliggende mekanismer og hvad kendetegner de (formodede) positive følgevirkninger?

Litteratur

Torpe, L. (2013): Det stærke samfund. Social kapital i Skandinavien: Frydenlund Academic, kapitel 1, 8 og 10 (kapitel 1 og 8 på Moodle, kapitel 10 til selvkopiering).

Supplerende litteratur

Hvidbog: Virksomhedernes sociale kapital: Det nationale forskningscenter for arbejdsmiljø.

Del 20: Motivation og ledelse i den moderne økonomi

v/Anders Drejer

Formål og indhold

Megen af vores motivationsteori er skabt i – og passer til – industrisamfundet. Imidlertid har vi allerede forladt industrisamfundet, så mon ikke motivation og ledelse som begreber skal udvikle sig sammen med samfundet? I forelæsningen ser vi på en postmoderne opfattelse af ledelse og motivation og diskuterer implikationerne af dette.

Litteratur:

Hein, Helle Hedegaard, Kunsten at lede primadonnaer, Peripeti, vol 12, 2009, s. 75-91.

Del 21: Grøn omstilling – Virksomheder, vækst og velfærd

v/ Steen Ørndorf

Formål og indhold

Miljøpolitik kom først på den politiske dagsorden under den lange højkonjunktur i Vesten fra sidst i halvtredserne frem til den første oliekrise. Det er i denne periode, at de grønne ideologier vandt indpas. Danmark var her foregangsland med verdens første miljøminister i 1971. Året efter udgav Romklubben *Grænser for vækst*, et pessimistisk fremtidsstudie, der havde regnet sig frem til en fremtid med ressourcemangel. Robert Malthus fik en renæssance. Det har dog været den mere pragmatiske Bruntland-rapport, der har præget debatten med begrebet om *bæredygtig vækst*, mens nulvæksttilhængere ikke har haft megen vind i sejlene. Miljøpolitik findes i dag både lokalt, nationalt og internationalt. Den er ofte knyttet til økonomiske problemstillinger, såsom hvilke stater, der skal betale regningen for at modvirke den globale opvarmning, om det er realistisk at lade forureneren betale, og dilemmaer med hvor omfattende reguleringer og afgifter, der kan lægges på virksomhederne, før det koster arbejdspladser. Denne forelæsning belyser politiske -, samfunds- og erhvervsøkonomiske problemstillinger knyttet til grøn omstilling.

Litteratur:

Lûbcke, Poul (1995) Det 21. århundrede: Den miljøpolitiske udfordring, Miljøpolitik og økonomi. I: Lûbcke, Poul, *Politikens Bog om Politiske Ideer* (s. 244-285). Kbh.: Politiken.

Case, Karl E., Fair, Ray C. & Oster, Sharon M. (2012) Externalities and Environmental Economics. I: Case, Karl E., Fair, Ray C. & Oster, Sharon M., Principles of Microeconomics (Tenth Edition) (s.361-373). Essex: Pearson.

Supplerende litteratur

Malthus, T. Robert (1988) Mathematics of Population and Food. I: Newman, James R. *The World of Mathematics* Volume two (s. 1167-1174). Redmond, WA: Tempus Books.

Spørgetime forud for 5-timers prøve i Det Moderne Danmark

v/Mads Peter Klindt

Spørgetime

Regler og fakta om 5-timers prøven

Gode råd

Mundtlig kursusevaluering

Problemorienteret projektarbejde Del 1-9

v/ *Ditte Shamshiri-Petersen og Jonna Langeland Christensen*

Formål

Formålet med denne kursusrække er at understøtte det problemorienterede projektarbejde, der finder sted på semestret, både i forhold til at opnå færdigheder i at udarbejde et projekt og i at styre og lede det. Ét centralt mål er derfor at udvikle færdigheder i at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemformulering, samt i at gennemføre en analyse, herunder forholde sig til valg af teori, empiri og metode. Et andet centralt mål er at give den studerende praktiske og teoretiske redskaber til at styre og lede et projektarbejde, samt i at indgå i et forpligtende samarbejde i en gruppe.

Indhold

Kurset består af 9 forelæsninger, som er tidsmæssigt placeret, sådan at de indholdsmæssigt understøtter det sted i projektarbejdet, hvor projektgrupperne er. Den første forelæsning er placeret, når P1-perioden starter op og fokuserer på dokumentation, begrundelse og afgrænsning af en problemformulering samt opstart af projektarbejdet. Den anden forelæsning er placeret sidst i P1-perioden og introducerer procesrapporten som metode til læring af proceskompetencer samt præsenterer samarbejdsredskaber. De øvrige forelæsninger placeres fra starten af P2, sådan at de dels understøtter projektarbejdet fra problemformulering til analyse og konklusion og dels understøtter gruppens samarbejde, læring og styring af projektet.

Omfang

Kurset er en del af PBL-redskabsfag, der samlet har et omfang på 5 ECTS. 9 dobbeltforelæsninger samt midtvejs-procesrapport, der følges op af et 2-timers klyngemøde i uge 45-46. 8 dobbeltforelæsninger samt forberedelse. Det lærte skal anvendes i projektarbejdet og indgår dermed også delvist i P1 og fuldt ud i P2.

Undervisnings- og arbejdsformer

Som udgangspunkt er undervisningsformen lærerstyrede forelæsninger på store hold, hvor relevante dele af pensum gennemgås og diskuteres. Kurset skal understøtte det problemorienterede projektarbejde og derfor vil projektvejlederen følge op på kurset, når det gennemgåede stof skal anvendes i projektarbejdet og der vil i den forbindelse være øvelser i at praktisere det, der er gennemgået på forelæsningerne. Forelæsningerne er forberedende for statusseminar 1 + 2 samt midtvejs-procesrapporten

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet at den studerende kan:

- redegøre for, hvad det betyder at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemformulering
- forholde sig til, hvad en god problemformulering er
- redegøre for forskellige problemformuleringstyper
- redegøre for begreberne teori, empiri og analyse
- redegøre for, hvordan man i et projektarbejde kan opbygge en argumentation og komme fra problemformulering til konklusion
- redegøre for forskellen mellem videnskabelige argumenter og holdningsbaserede udsagn
- redegøre for egen - og teamets læring

- anvende praktiske redskaber til konflikthåndtering
- reflektere over hvordan brug af diverse kommunikative værktøjer har bidraget til gruppens samarbejde
- styre og lede et projektarbejde på et grundlæggende niveau

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-projektexamen.

Litteratur

Harboe, Thomas (2014) *Metode og projektskrivning – en introduktion*. 2. udgave, 3. oplag, Kbh.: Samfundslitteratur.

Holgaard, Jette Egelund; Ryberg, Thomas; Stegeager, Nikolaj; Stentoft, Diana & Thomassen, Anja Overgaard (2014) *PBL. Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. Kbh.: Samfundslitteratur.

Rienecker, Lotte (2015) *Problemformulering på de videregående uddannelser*. Kbh.: Samfundslitteratur

Derudover vil enkelte tekster blive lagt på Moodle.

Del 1:

Introduktion til PBL og P1-projektet og om at problemformulere

v/Ditte Shamshiri-Petersen

Forelæsningen introducerer først og fremmest til Aalborgs model for problemorienteret projektarbejde (PBL). Hvad karakteriserer projektarbejdet ved AAU og hvad vil det sige at arbejde ud fra en PBL-logik? Der introduceres også til P1-projektforløbet (krav, indhold og hvordan projektarbejdet startes hensigtsmæssigt op). I forelæsningen sættes særligt fokus på udarbejdelsen af problemformuleringen i projektet: Hvad er en problemformulering, og hvilken rolle spiller denne i projektet? Hvad er et godt problem? Og hvordan problemformulerer man? Der introduceres til forskellige typer af problemformuleringer, og gives eksempler på problemformuleringer fra tidligere projekter på Fællessemestret samt fra efterfølgende semestre på de samfundsvidenskabelige uddannelser.

Litteratur

Holgaard m.fl. (2014): *PBL – problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. Samfundslitteratur. Kapitel 1 og 2.

Rienecker, Lotte (2015): *Problemformulering på de videregående uddannelser*. Samfundslitteratur. 4. udgave. Hele bogen.

Rienecker, Lotte (2010): *Problemformulering på de videregående uddannelser*. Samfundslitteratur. 3. udgave. Side 12-19.

Del 2:

Procesanalyse, samarbejdsaftaler og vejledersamarbejde

v/Jonna Langeland Christensen

Introduktion til procesanalysen som metode til læring af proceskompetencer. Samarbejdsaftaler i en gruppe – hvad bør de indeholde og hvordan kan de udformes. Hvad er en vejleders opgaver og hvordan kan gruppen fremme udbyttet af vejledningen.

Litteratur

Oplyses på Moodle.

Del 3:

Introduktion til P2. Problemformulering og rapportens indhold

v/Ditte Shamshiri-Petersen

I P2-forløbet skal der gennemføres et helt projektarbejde (dvs. at der både skal udarbejdes en problemformulering og den skal underkastes en analyse). Forelæsningen repeterer derfor vigtige pointer omkring at problemformulere og sætter fokus på projektets forskellige faser og komponenter. Der gives bl.a. et overblik over et projekts forskellige dele og indbyrdes sammenhæng (teori, metode, empiri, projektdesign, analyse og konklusion), som uddybes yderligere i de følgende forelæsninger (7 og 8)

Litteratur

Harboe, Thomas (2014): *Metode og projektskrivning – en introduktion*. Samfundslitteratur. 2. udgave. 3. oplag. Kapitel 1, 2, 3 og 4, 10 og 20.

Del 4: Organisering af gruppearbejdet og fokus

v/Jonna Langeland Christensen

Det er godt at kunne multitasking, men multitasking kan også stå i vejen for læring og effektivt gruppearbejde. Forelæsningen præsenterer metoder til at undgå dette.

Forelæsningen omhandler også organisering af gruppearbejdet, f.eks: Hvordan tilrettelægges og ledes de gode gruppemøder. Hvordan forberedes og uddelegeres hjemmearbejde. Hvordan bearbejder gruppen hinandens skriftlige oplæg.

Litteratur

Bøgelund, Eva: "En forstyrrelse koster dig 25 minutter". DJØFbladet d. 5/8-2015

Mac, Anita & Hagedorn-Rasmussen, Peter (red.) (2013): *Projektarbejdets kompleksitet - viden, værktøjer og læring*. Samfundslitteratur. Kapitel 9.

Del 5: Roller i en gruppe og læringsstile

v/Jonna Langeland Christensen

Kursusgangen handler om roller i en gruppe og betydning af forskelle i læringsstile. Hvordan sammensættes en gruppe bedst mht. roller? – og hvilke udfordringer skal gruppen være opmærksom på hvis gruppensammensætningen ikke er perfekt iflg. rolleteoriene?

Hvad betyder forskelle i læringsstile for gruppearbejdet – og hvordan ”bør” gruppen forholde sig til disse forskelle?

Litteratur

Mac, Anita & Hagedorn-Rasmussen, Peter (red.) (2013): *Projektarbejdets kompleksitet - viden, værktøjer og læring*. Samfundslitteratur. Kapitel 3.

Del 6: Konflikthåndtering og kommunikation

v/Jonna Langeland Christensen

Præsentation af konflikttrappen og hvordan gruppen kan forebygge usunde konflikter. Hvordan flyttes fokus i gruppediskussionerne fra hvis synspunkt der vinder til hvilken løsning, der er bedst for projektet.

Litteratur

Holgaard m.fl. (2014): *PBL – problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. Samfundslitteratur. Kapitel 5

Holgaard m.fl. (2014): *PBL – problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. Samfundslitteratur. Kapitel 6 + 7.

Del 7: Teori, metode, empiri og design

v/Ditte Shamshiri-Petersen

Med udgangspunkt i projektets problemformulering fokuseres i denne forelæsning på, hvordan vi når fra problemformuleringen til konklusionen; altså fra spørgsmålet og til svaret i projektet. I første del af forelæsningen sættes der fokus på teorier og begreber, og disses funktion og anvendelse i projektet. Vi skal diskutere forskellige typer af teori, hvordan man vælger relevant teori og forskellige måder teori kan anvendes på i projektet. Forelæsningen behandler desuden operationalisering af teori og centrale begreber, dvs. hvordan man konkret bringer teoretiske begreber i anvendelse i projektet. Anden del af forelæsningen handler om empiri, metode og projektdesign. Vi skal diskutere empiri som element i projektarbejdet: Hvad er empiri, hvilke typer empirisk materiale findes, og hvordan kan vi anvende forskellige former for empiri i projektarbejdet? Vi skal desuden beskæftige os med metodiske aspekter i projektet – bl.a. fokuseres på projektets faglige metoder og projektdesign, og projektdesignfigur introduceres.

Litteratur

Harboe, Thomas (2014): *Metode og projektskrivning – en introduktion*. Samfundslitteratur. 2. udgave. 3. oplag. Kapitel 5, 11, 12 og 14.

Del 8: Fortsat om metode samt analyse og struktur i projektet

v/Ditte Shamshiri-Petersen

I denne forelæsning er der fortsat fokus på, hvordan vi når fra problemformuleringen til konklusionen. Først og fremmest fortsætter gennemgangen og diskussionen af empiri, metoder og design og derefter kigger vi nærmere på analysedelen i projektet: hvad er en analyse, og hvordan laver man én? Hvordan fortolker man sine empiriske resultater eller fund? Og hvordan får man teorien integreret heri? Hvad er en diskussion, og hvad er forskellen på saglige/faglige argumenter og ”meneri”? Forelæsningen beskæftiger sig desuden med, hvordan man sikrer sammenhængen – den røde tråd – gennem hele projektrapporten; fra problemformulering, til metode/design, teori, empiri, analyse og endelig til konklusionen.

Litteratur

Harboe, Thomas (2014): *Metode og projektskrivning – en introduktion*. Samfundslitteratur. 2. udgave. 3. oplag. Kapitel 17, 18 og 19.

Del 9: Projektarbejdets afslutning og præsentation. Projektrapport og mundtlig eksamen

v/Ditte Shamshiri-Petersen & Jonna Langeland Christensen

I denne sidste forelæsning sættes fokus på den sidste fase af projektarbejdet. Hvordan afsluttes projektarbejdet på en hensigtsmæssig måde? Der vil både være fokus på selve arbejdsprocessen i slutfasen, men også på hvordan resultaterne af projektarbejdet formidles i projektrapporten og hvilke elementer der er relevante at have med i en projektrapport. Ligeledes vil der være fokus på den mundtlige formidling til eksamen.

Slutteligt vil der være plads til spørgsmål fra de studerende, som uddyber de elementer ved det problemorienterede projektarbejde, som forelæsningerne har været igennem. Forud for forelæsningen kan spørgsmål sendes til underviserne, som gennemgår spørgsmålene på forelæsningen. Mere info om dette følger.

Litteratur

Harboe, Thomas (2014): Metode og projektskrivning – en introduktion. Samfundslitteratur. 2. udgave. 3. oplag. Kapitel 20. Genlæsning (også opgivet til del 3-4).

Projektvejledning

I projektvejledning i P2 afholdes et klyngemøde, der handler om midtvejsprocesdelen.

Praktisk Statistik - Del 1- 7

v/Jan Holm Ingemann og Mikael Randrup Byrialsen

Formål og indhold

Formålet med dette kursus er at lære at opstille, læse og forstå statistik på et grundlæggende niveau og forholde sig kritisk til udsagn om faktiske forhold i statistisk materiale. Der introduceres ligeledes til forskellige databaser, hvor den studerende kan finde statistisk materiale til brug i projektarbejdet.

Ved kurset gives en introduktion til grundlæggende, statistiske begreber, udvalgte statistiske databaser samt metoder til statistisk at analysere og fremstille data.

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS, svarende til 27 arbejdstimer.

7 dobbeltforelæsninger, 2 timers øvelser i projektgruppen, 5 timer til udarbejdelse af øvelsesopgave i projektgruppen, samt 10 timer til læsning/forberedelse.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med øvelsesarbejde.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet, at den studerende kan

- forholde sig kritisk til statistisk materiale med flere variable herunder vurdering af sammenhæng.
- hente statistiske data via nettet, foretage simple beregninger samt opstille en tabel.
- anvende statistik i det problemorienterede projektarbejde.

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Clement, Sanne Lund & Ingemann, Jan Holm (2016) *Introduktion til praktisk statistik*. 2. udgave. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Clement, Sanne Lund Clement & Ingemann, Jan Holm Ingemann: *Statistiske tests - Sammenligning og sammenhæng*. COPAN 2015

Supplerende litteratur bliver tilgængelig via download. Nærmere information på Moodle.

Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

Vi vil komme ind på spørgsmål som: Hvad er statistik?

Hvad vil det sige, at vi i kurset beskæftiger os med deskriptiv statistik, og subsidiært inddrager teoretisk statistik?

Hvad og hvordan skal vi lære - og hvorfor?

Lektionen giver jer endvidere støtte til P1 projektet. Det sker bl.a. gennem en introduktion til de grundlæggende begreber i statistikken, og til hvorledes statistik kan anvendes ved problemformulering og projektarbejde.

Litteratur

Clement og Ingemann, kapitel 1.

Del 2: Anvendelse af databaser

v/Mikael Randrup Byrialsen

Formål og indhold

I denne lektion vil fokus være rettet mod databaser og anvendelsen af disse. Kvaliteten og pålideligheden af tilgængelige databaser varierer. En kritisk vurdering af data er derfor central, når der søges efter data. I denne forelæsning gives en introduktion til forskellige databaser, der leverer pålideligt data. Derudover vil det blive gennemgået, hvorledes de enkelte dataserier er fremkommet, hvilket er centralt i udvælgelsen af, hvilke variable, der er relevante for en given problemstilling.

Del 3: Læs og forstå statistikken – én variabel

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

Vi går nu tættere på måling og behandling af data - i denne første omgang med en enkelt variabel. Vi vil fremstille kontingenstabeller og beregne simple, beskrivende udtryk. Vi vil dog ikke kun se på det praktiske, men også fortsat huske det kritiske - det vil bl.a. sige være bevidste om potentielle faldgruber

Litteratur

Clement og Ingemann, kapitel 2.

Eksempler i regneark vil blive tilgængelig via Moodle

Hvis man har behov for supplerende viden om anvendelse af regneark anbefales:

Per Vejrup-Hansen (2012) *Statistik med Excel*, 2. udgave. Kbh.: Samfundslitteratur.

Del 4: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

I forlængelse af lektion 2 går vi nu videre og arbejder med to eller flere variable. Derfor bliver fokus lagt omkring sammenligning og sammenhæng, og vi ser bl.a. på, hvorledes statistik kan anvendes til at skabe forklaringer.

Litteratur

Clement og Ingemann, kapitel 3.

Del 5: Teoretisk statistik

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

Ved denne lektion gives en kort introduktion til teoretisk statistik. I første del fokuseres på stikprøven og i anden del på regression.

Litteratur

Clement og Ingemann, kapitel 5+6.

Del 6: Redskaber til test

v/ Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

I denne lektion sættes fokus på redskaber som kan anvendes til at teste hypoteser og styrke af sammenhæng mellem variable. Der sker i forlængelse af lektion 3 og 4.

Litteratur

Clement, Sanne Lund Clement & Ingemann, Jan Holm Ingemann: *Statistiske tests - Sammenligning og sammenhæng*. COPAN 2015

Del 7: Praktisk anvendelse i projektarbejdet

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

Ved denne afsluttende lektion samler vi op og sætter fokus på redskabernes anvendelse i projektarbejdet. Ved opsamlingen af den teoretiske statistik skal vi - i forlængelse af lektion 4 og 5 - arbejde med mere konkrete eksempler.

Litteratur

Clement og Ingemann, kapitel 4 og 7.

Øvelser

I forbindelse med hver forelæsning (undtagen den første) udleveres en repetitionsopgave. Mellem hver forelæsning er der mulighed for at få vejledning til opgaven. Nærmere information om dette på Moodle.

Hver gruppe skal endvidere aflevere en skriftlig opgave efter kursets afslutning. Til denne opgave kan der også hentes vejledning. Nærmere information om opgave, vejledning og aflevering følger på Moodle.

Projektvejledning

I projektvejledning i P2 afholdes et klyngemøde, der handler om statistik i projekt-rapporten.

Tekstanalyse og kildehåndtering – del 1 – 5

v/Jacob Jepsen Pedersen og Louise Faber

Formål

At give den studerende nogle redskaber til at læse, fortolke og kritisk forholde sig til forskellige typer af tekster og kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger (fx videnskabelige artikler og rapporter, statistisk materiale, historiske dokumenter mv.) Kurset skal gøre den studerende i stand til reflektivt at forholde sig til forskellige teksters indhold og kvalitet ved at anvende tekstanalysen til at fortolke, diskutere og vurdere den videnskabelige litteratur.

Indhold

Introduktion til tekstanalyse, kildehåndtering og tekstens/kildens funktion i projektrapporten.

Omfang

Kurset har et omfang på 8 timers forelæsninger, 2 timers workshop på AUB, 4 timers øvelser i projektgrupper, 5 timer til udarbejdelse af øvelsesopgave i projektgruppen og 8 timer til læsning/forberedelse. I projektvejledning i P1 afholdes desuden et klyngeomøde, der handler om litteratur og referencer i projektrapporten.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med skriftlige øvelser.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet, at den studerende kan:

- udarbejde noteapparat og litteraturliste korrekt.
- forholde sig kritisk til forskellige typer af tekster ved hjælp af tekstanalytiske redskaber.
- vurdere teksters og udsagns relevans og videnskabelige kvalitet i forhold til deres funktion i projektrapporten.

Vurderingskriterier og prøveform

Kursets del 1-4 indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Harboe, Thomas (2013) *Metode og projektskrivning - en introduktion*. Kbh.: Samfundslitteratur.
Sonne, Erik "Litteratursøgning, kilder og referencer" i Riis, Thomas og Trzaskowski, Jan (red.) *Skriftlig Jura*, Kbh.: EX Tuto Publishing, Kapitel 23 s. 519-550. Digitalt dokument på Moodle.

Del 1: Introduktion til tekstanalyse v/Jacob Jepsen Pedersen

Formål og indhold

I første del gives en overordnet introduktion til tekstanalyse – herunder hvad dette indeholder, og hvorledes det er relevant for samfundsfaglig projektskrivning (herunder i tilknytning til jeres P1-projektskrivning). Ligeledes gennemgår vi, hvordan man korrekt udarbejder noteapparat og litteraturliste – samt ser på, hvor grænsen mellem brug af andres tekster og misbrug/plagiering er.

Litteratur

Harboe, Thomas (2013) *Metode og projektskrivning - en introduktion*. s. 227-230.

Kilder til ny viden! Hvordan finder I selv, hvad I skal bruge?

v/Aalborg Universitetsbibliotek (AUB)

Formål og indhold

Workshoppen giver jer redskaber til selv at finde de forskellige typer af tekster og

kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger (f.eks. videnskabelige artikler og rapporter, statistisk materiale, historiske dokumenter m.v.) Kursusgangen vil fokusere på, hvad det er, I skal søge efter, og hvordan I gør det.

Del 2: De retlige kilder *v/Louise Faber*

Formål og indhold

Forelæsningen indgår som en del af rækken af forelæsningerne i kildehåndtering. Formålet med netop denne forelæsning i retlige kilder er at gøre jer i stand til at kunne finde og anvende retlige kilder i forbindelse med jeres projektarbejde.

I et samfundsvidenskabeligt projekt er det nemlig ofte relevant at kigge nærmere på de bestemmelser, som regulerer det område, I skriver om. Det er derfor også nødvendigt at kunne henviser til juridiske kilder som paragraffer, domme, eller politiske udtalelser i forbindelse med eksempelvis en lovs vedtagelse eller en efterfølgende debat i et tidsskrift. Måske skal I endda selv fremkomme med en fortolkning af indholdet af en retlig kilde.

Forelæsningen indeholder en generel gennemgang af de danske retskilder og deres indbyrdes relationer. Forelæsningen giver desuden en anvisning i, hvor kilderne kan findes, og hvordan man henviser til dem, og hvordan de kan anvendes i projektarbejdet.

Til øvelseslektionerne skal I forholde jer til jeres projektemne og dets retlige regulering, herunder muligheden for brug af retlige kilder.

Litteratur

Sonne, Erik "Litteratursøgning, kilder og referencer" i Riis & Trzaskowski (2013) Skriftlig Jura, Kbh.: EX Tuto Publishing, Kapitel 23 s. Sonne, s. 519-550.

Del 3: Arbejde med forskellige teksttyper *v/Jacob Jepsen Pedersen*

Formål og indhold

I anden del lærer du om, hvordan du via forskellige tekstanalytiske tilgange kan benytte dig af og forholde dig til forskellige teksttyper, forskellige steder i projektet. Dette relateres på forskellig vis til den opgivne litteratur.

Litteratur

Harboe, Thomas (2013) Metode og projektskrivning - en introduktion. Kbh.: Samfundslitteratur, s. 114-118, s. 120-129, s. 164-167, s. 194-202.

Projektvejledning

I projektvejledning i P1 i uge 37 afholdes et klyngemøde, der handler om litteraturliste og referencer.

Del 4: Teksters anvendelse i projektet *v/Jacob Jepsen Pedersen*

Formål og indhold

I fjerde del ser vi videre på, hvordan det tekstanalytiske arbejde konkret kan omsættes i og formidles via projektarbejdet; herunder bl.a. at kilderne kan bruges dokumenterende og argumenterende. Efter forelæsningen udarbejdes en øvelsesopgave gruppevis, hvilket der ligeledes introduceres til i denne forelæsning. Denne opgave afleveres og vurderes enten accepteret eller ikke accepteret. Yderligere oplysninger herom, bl.a. tidspunkt for aflevering, følger i forbindelse med kurset og på Moodle.

Litteratur

Harboe, Thomas (2013) Metode og projektskrivning - en introduktion. Kbh.: Samfundslitteratur, s. 108-113